

Kaupunkiympäristötoimiala

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNTA
RAKENNUS- JA LUPALAUTAKUNTA
TURUN KAUPUNKISEUDUN JOUKKOLIKENNELAUTAKUNTA
LOUNAI-SUOMEN JÄTEHUOLTOLAUTAKUNTA

Tilivelvollinen viranhaltija: toimialajohtaja Christina Hovi

Tilivelvollisen viranhaltijan arvio talousarvion toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta

Arvio toimintaympäristön kehityksestä vuonna 2018

Toimintaympäristö on vuoden aikana kehittynyt odotetusti. Kaupungin väkiluvun kasvu jatkui ollen ennakkotietojen mukaan 191.664 joulukuussa 2018. Lisäystä edellisvuoteen oli 1995. Väestönkasvu perustui vakiintuneeseen tapaan muuttoliikkeeseen.

Työttömyyden nopea laskutrendi jatkui 2018. Turussa oli joulukuussa 11.440 työtöntä, laskua 1.486 edellisen vuoden joulukuuhun verrattuna. Työttömyysaste oli 12,2 %, laskua oli vastaavasti 1,7 %-yksikköä.

Kaupungistumistrendin voimistumisen, positiivisen rakennemuutoksen, väestönkasvun ja väestörakenteen muutoksen seurauksena kerrostaloasuntojen kysyntä on edelleen suurta.

Rakentaminen vilkastui merkittävästi vuonna 2018. Viime vuonna valmistui yhteensä 2667 asuntoa (2544 kerrostaloasuntoa, 123 pientaloasuntoa) mikä on 1358 asuntoa enemmän kuin edellisvuonna. Valmistuneiden rakennusten tilavuus ja kerrosala kasvoi 2,5-kertaistaseksi vuoteen 2017 verrattuna.

Rakentamisessa on havaittavissa hiljentymistä edellisvuoteen verrattuna myös Turussa. Viime vuonna käynnistyi 2072 asunnon rakentaminen (1958 kerrostaloasuntoa, 114 pientaloasuntoa), mikä on 317 asuntoa vähemmän kuin edellisvuonna, mutta samalla tasolla kuin 2016. Viime vuonna myönnettiin 1511 rakennuslupaa; niiden sisältämä kerrosala laski noin 35 %-lla ja asuntojen määrä n. 660:llä vuoteen 2017 verrattuna, mikä tulee vaikuttamaan rakentamisen määriin vuonna 2019.

Taloussuhdanne on nostanut rakentamisen hintaa yleistä kustannustason nousua enemmän. Maanrakennuskustannusindeksi on noussut vuoden 2018 aikana 2,2 % ja rakennuskustannusindeksi 2,4 %. Yleistä kustannustason nousu kuvaava kuluttajahintaindeksi nousi vuodessa 1,2 %.

Kaupunkistrategia, kärkihankkeet ja ilmastosuunnitelma hyväksyttiin 2018. Turun kaupungin tavoitteena on tulla täysin hiilineutraaliksi kaupungiksi vuoteen 2029 mennessä. Hiilineutraaliin Turkuun päästään toteuttamalla mm. kestävä kaupunkirakenteen, liikumisjärjestelmän ja energijärjestelmän toimenpiteitä.

Joukkoliikenne siirtyi keskustassa väliaikaisille reiteille syyskuussa 2018 Kauppatorin -hankkeen rakennustöiden ajaksi. Osa linjoista oli siirretty päättyväksi Puutorille aiemmin v. 2018. Useat rakennustyömaat yhdessä väliaikaisten liikennejärjestelyjen kanssa ovat heikentäneet keskustan vetovoimaa. Elinvoimaluku on laskenut ja tyhjien liiketilöiden määrä on kasvanut edellisvuodesta. Syvälahden monitoimitalo valmistui ja Turun AMK:n opiskelijat siirtyivät Ruiskadulta Kupittaalle. Keskustan vetovoiman lasku yhdessä palveluverkossa tapahtuneiden muutosten kanssa ovat vaikuttaneet joukkoliikenteen käyttöön. Joukkoliikenteen matkamäärä väheni voimakkaasti syksyllä 2018. Matkamäärät olisivat säilyneet vuoden 2017 tasolla ilman palveluverkossa tapahtuneita muutoksia.

Jalankulun osuus liikkumismuodoista kasvoi 11,7 % (tavoite +2 %) ja autoliikenteen väheni 2 % (tavoite: ei nouse edellisvuodesta). Sen sijaan pyöräilyn osuus väheni 4,7 % (tavoite +2 %) ja joukkoliikenteen matkamäärä väheni 1,5 % (tavoite +2 %). Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrien laskennassa otos on pieni, joten vuosittaisessa määrässä on satunnaisvaihtelua.

Kuntalaisten tyytyväisyys puistojen hoitoon on kasvanut viime vuosina ja liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä on vähentynyt vuosittain. Sen sijaan kuntalaisten tyytyväisyys liikenneoloihin autoilijan kannalta ja julkisen liikenteen hoitoon väheni.

Poikkeuksellisen kuiva kesä vahingoitti katurakenteita aiheuttaen mm. vaarallisia halkeamia ja painumia. Vaurioita on korjattu liikenneturvallisuuden parantamiseksi ja kunnossapidon helpottamiseksi. Kaupungin kehittyessä myös ylläpidettävä alue kasvaa.

Kaupunkiympäristötoimiala

Vuonna 2018 otettiin käyttöön julkisoikeudellinen hulevesimaksu, jolla katetaan kaupungin vastuulle vuoden 2017 alusta siirtyneen hulevesijärjestelmän kustannukset sisältäen investoinnit, saneeraukset, ylläpidon, suunnittelun ja muiden hallinnan järjestämisestä aiheutuneet kulut.

Ajasta ja paikasta riippumattomien palveluiden käyttö on lisääntynyt. Palautepalvelun kautta tuli kaupunkiympäristötoimialalle palautteita kaikkiaan 18.735 kpl, mikä on noin 2000 kpl enemmän kuin edellisvuonna. Rakennusvalvonnassa sähköisten lupahakemusten osuus kaikista lupahakemuksista on kasvanut 45 %:iin vuonna 2018.

Toimintaedellytysten luominen ja järjestäminen vetovoimaisen kaupungin kasvulle on lisännyt kaupunkiympäristötoimialan työmäärää. Taloussuhdanteesta johtuen pätevän henkilökunnan rekrytointi on vaikeutunut. Kaupungin kasvuedellytysten luomisessa ulkopuolisen asiantuntijuuden käyttöä on tarve lisätä erityisesti kaavoituksessa ja infran suunnittelussa. Resurssivajeesta johtuen kaikkia toiminnallisia tavoitteita ei ole kyetty saavuttamaan.

Liikennekaari sekä tieliikennelain, kiinteistönmuodostamislain ja rakentamismääräyskokoelman uudistukset tulivat voimaan 2018. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus sekä sote- ja maakuntauudistuksen ratkaisut ovat edelleen kesken.

Arvio toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta ja niiden olennaiset poikkeamat

Kehittämällä kaupunkia suurina aluekokonaisuuksina luodaan pohjaa kasvulle. Yleiskaavoitus eteni lähes tavoitteen mukaisesti. Yleiskaava 2029 luonnos ja Hirvensalon osayleiskaavaehdotus hyväksyttiin. Satava-Kakserran osayleiskaavaehdotuksen hyväksyminen on siirtynyt vuoteen 2019. Keskustan kehittämisen ja Turun Tiedepuiston kärkihankkeita toteutetaan pääasiassa maankäytön projekteilla. Muita laajoja kokonaisuuksia ovat Linnakaupunki, Skanssi, LogiCity ja Blue Industry Park. Maankäytön hankkeet etenivät, joskin osin suunniteltua hitaammin. Painopisteen siirtymisen strategiaan ja kaupungille tuloa tuottaviin hankkeisiin on johtanut muiden hankkeiden viivästymiseen.

Vuonna 2018 kaupunginvaltuusto hyväksyi 14 asemakaavaa, joiden yhteenlaskettu kerrosala oli 386.605 k-m² (pientalot 4.000 k-m², kerrostalot 298.790 k-m², elinkeinot ja palvelut 83.815 k-m²). Tälle vuodelle siirtyi saman verran vuoden 2018 tavoitekaavoista, niistä osa edellyttää maankäyttösopimuksen solmimista yksityisen maanomistajan kanssa ennen kaavan hyväksymistä.

Kaupunkiympäristölautakunnan hyväksymien asemakaavaehdotuksien sisältämä kerrosalan lisäys oli yhteensä 141.960 k-m². Kaavoitustavoite toteutui kerrostalojen osalta (95 %), mutta pientalojen osalta tavoitetta ei saavutettu. Vuoden 2017 kaavoitustavoitteen ylittyminen 2,5-kertaisesti takaa lähivuosisen kerrostalotonttitarjonnan. Pientalotonttitarjontaa arvioidaan tällä hetkellä olevan kolmen vuoden tarpeisiin. 29 % asuinkerrosalasta sijoittui kaupungin maalle, mikä parantaa kaupungin oman kaava- ja tonttivarannon kasvattamista. Kaupungin yhtiöille on valmisteilla useita kaavoja, joiden hyväksyminen on siirtynyt ja jonka seurauksena kaavoitustavoitetta ei saavutettu. Työpaikkatonttien kaavoitustavoitetta ei saavutettu vuonna 2018, mutta vuosien 2016 ja 2017 runsas kaavoitus on taannut hyvän elinkeinotonttireservin lähivuosisiksi. Vuonna 2018 asemakaavoitetusta asuinkerrosalasta 96 % sijoittui tiivistyväälle kestävä kasvun vyöhykkeelle, joka tukee myös ilmastotavoitteen toteutumista.

Valtuuston vuonna 2018 hyväksymistä kaavoista kaksi toteutettiin yhteistyöhankkeina kumppanin kanssa ja 14 % asemakaavojen valmistelusta vastasi konsultti. Kaavoituksen puitejärjestelysopimuksen kilpailutus on valmistunut asemakaavoituksen osalta 2018.

Asemakaavoituksen tehokkuutta on kyetty parantamaan. Asemakaavoituksen kesto käynnistämisestä hyväksymiseen valtuustossa oli 22,4 kuukautta (mediaani) ja lyheni 7,5 kuukaudella edellisvuoteen verrattuna.

Konserniyhtiöille luovutettiin yhteensä 10.724 k-m² (Pryssinkuja ja Mäntymäki TVT Asunnot Oy:lle) eikä asetettua tavoitetta siten saavutettu. TVT:lle luovutettavat Pääskyvuoren ja Puutarhakatu 41 -kohteet ovat luovutettavissa vasta vuonna 2019. Myös TYS:n suunniteltu luovutus siirtyi kaavoitusaikataulun vuoksi tammikuulle 2019.

Joukkoliikenteen palvelutarjontaa parannettiin vesibussiliikenteellä ja kaupunkipyöräjärjestelmällä. Vesibussiliikenne ulottuu Aurajoesta Ruissaloon ja Hirvensaloon ja sitä liikennöidään kahdella vesibussilla. Sen sijaan joukkoliikenteen matkamäärätavoitetta ei saavutettu; matkamäärä väheni 1,5 %:lla. Vuonna 2018 valmistui bussien runkolinjastoesitys ja raitiotien yleissuunnitelman tarkennukset.

Pyöräilyn kehittämisohjelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa ohjeellisena noudatettavana. Kaskentien pyöräkaiset valmistuivat ja Puutarhakadulle rakennettiin pyörätie. Paljon myönteistä palautetta saanut talvipyöräilyreitti sai jatkoa talvikaudelle 2018-19.

Kaupunkiympäristön kunnossapitosopimuksista 80 % on kilpailutettu. Vuonna 2018 on valmisteltu keskustan ylläpidon alueurakkaa allianssimallilla.

Kaupunkiympäristötoimiala

Rakennusprojekteissa on käytössä muitakin toteutusmuotoja kuin perinteinen jaettu/ kokonaisurakka. Syvälahden ja Ypsilonin monitoimitilat valmistuivat vuonna 2018 ja ne toteutettiin allianssimallilla. Puolalan koulun saneeraus toteutetaan projektinjohdourakkana, Viinamäen päiväkotitoimitus suunnitella ja toteuttaa -urakkana (ST) ja Kaksikerran paloasema kokonaisvastuu-urakkana (KVR).

Rakennusvalvonnan palvelulupaus ei kokonaan toteutunut. Kaikkien lupien keskimääräinen käsittelyaika (80 % luvista) oli viime vuonna 36 vuorokautta (tavoite 30 vrk). Pisimmät käsittelyajat ovat rakennusluvilla (41 vrk) ja purkamisluvilla (38 vrk). Käsittelyaikojen pidentyminen on seurausta pitkään jatkuneesta resurssivajeesta. Asiakastytyvyisyys rakennusvalvontaan on tavoiteltua heikompaa. 45 % lupahakemuksista jätetään sähköisesti, joka ylittää asetetun tavoitteen (35 %).

Ympäristöterveyden suunnitelmallisten tarkastusten osuus kaikista toteutuneista tarkastuksista laski 46 %:iin vuonna 2018. Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutumisaste nousi 49 %:iin. Siihen vaikutti myös yhden terveystarkastajan rekrytointi. Sen sijaan terveydensuojelun valtakunnallinen suunnitelma toteutui vain 35 %:sti (tavoite 90 %) ja heikkeni edellisvuoteen verrattuna merkittävästi. Syynä on suunnittelemattomien äkillisten tarkastusten määrän kasvu.

Turun kaupunki on aktiivinen Itämeren suojelussa. Itämerihaasteen toimenpideohjelman 2014 - 2018 sisälsi 87 toimenpidettä. Niistä toteutui 79 kpl. Kaupunginhallitus hyväksyi syksyllä 2018 Helsingin ja Turun kaupungin yhteisen Itämerihaasteen toimenpideohjelman vuosille 2019-2023.

Kasvihuonekaasupäästöjen sekä materiaalienergiänsäntä ja jätteiden hyötykäyttötavoitteita ei tällä hetkellä pystytä arvioimaan, sillä toteumatietoa ei vielä ole saatavilla.

Kaupunkiympäristötoimiala panostaa toiminnan kehittämiseen. Toimialalla on käynnissä yhteensä noin 100 kehittämissuunnitelmaa. Ulkoisella rahoituksella käynnistettiin viisi suunnitelmaa. Digitaalinen kaavoitusprojektin käyttöönotto siirtyi vuoteen 2019. Maankäytön prosessin digitalisointi kaavoituksesta tontinluovutukseen on käynnissä (DigiKYTO). Kaupunkimallia on valmisteltu vuonna 2018, mutta käyttöönotto siirtyi vuoteen 2019. Tietomalliavusteinen suunnittelu on käytössä kaikissa toimitilojen rakennuttamishankkeissa ja pääosin myös infran rakennuttamishankkeissa. 15 % rakennusvalvonnan arkistosta on muutettu digitaaliseen muotoon.

Vuonna 2018 Förin sähköistykseksi myönnettiin vuoden 2018 kuntatekniikan saavutus -tunnustus. Hyvä Arkiympäristö sai kansainvälistä julkisuutta kun hankkeen tuloksia esiteltiin WHO:n konferenssissa Belfastissa. Hanke palkittiin innovatiivisuudestaan vuonna 2017 Kuntatekniikan saavutus -tunnuksella. Hanke on osoittanut, että kaupunkiympäristön kunnossapidolla on suuri merkitys hyvinvoinnin edistämiseksi.

Smart and Wise Turku -kärkihankkeeseen kuuluu kuusi painopistealuetta, joista Kaupunkisuunnittelu sekä Liikenne ja liikkuminen koskettavat eniten kaupunkiympäristötoimialan toimintaa. Näiden painopistealueiden alla toteutettavat projektit olivat vuonna 2018 pääasiassa vasta järjestäytymässä, mutta pysäköinnin osalta on ollut käynnissä jo aiemmin projekteja, joista osa on valmistunut ja osan osalta resurssit eivät ole riittäneet projektien käynnistämiseen.

Henkilöstön työhyvinvoinnille asetetut tavoitteet arvioidaan toteutuvan. Sairauspoissaolo prosentti oli 2,6. Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä on säilynyt ennallaan. Keskistettyyn järjestelmässä avattujen kehityskeskustelutalokkeiden määrä (242 kpl, 80,3 % henkilötyövuosiluvusta) oli suurempi kuin koko kaupungissa (73 %). Koulutussuunnitelman mukaisia rekisteröityjä koulutuspäiviä oli keskimäärin 3,1 kutakin vakituista työntekijää kohti. Kaupunkiympäristötoimialan työpaikat ovat kiinnostaneet hakijoita; Kuntarekryssä keskimäärin 15,7 hakemusta työpaikkailmoitusta kohti (koko kaupunki 10,25).

Toimialan tulos oli 5,8 milj. euroa talousarviota parempi (TA -28 M€). Joukkoliikenteen tulos toteutui 0,6 milj. euroa talousarviota parempana. Kaupunkirakentamisen palvelualueen toteuma oli 3,1 milj. euroa talousarviota parempi. Luvat ja valvonta palvelualueen toteuma oli 2,0 milj. euroa talousarviota parempi.

Toimintatuotot toteutuivat 2,8 milj. euroa talousarviota suurempina (TA -74,4 M€).

- *Myyntituotot* alittivat talousarvion 3,8 milj. eurolla (TA 42,9 M€). Joukkoliikenteen lipputulot olivat 1,2 milj. euroa talousarviota pienemmät. Hulevesitulot oli budjetoitu 2 milj. euroa myyntituottoihin, mutta tulot toteutuivatkin maksutuottojen ryhmässä. Pysäköintimaksutulot ylittivät 0,5 milj. euroa (TA 3,4 M€). Pysäköintivirhemaksut ylittivät 0,2 milj. euroa (TA 1,6 M€) ja toteutuivat muiden toimintatuottojen ryhmässä.
- *Maksutuotot* toteutuivat 4,2 milj. euroa talousarviota suurempina (TA 4,5 M€). Rakentaminen jatkui vilkkaana. Rakennusvalvonnan tulot ylittivät talousarvion 0,8 milj. eurolla (TA 3,1 M€), toteutuneista tuloista n. 200 000 euroa budjetoitu Paikkatieto ja kaupunkimittaus -palvelualueelle. Hulevesitulot ylitti talousarvion 1,2 milj. eurolla. Kaavoitusmaksuja toteutui n. 530 000 euroa (TA 0,3 M€)
- *Vuokratuotot* ylittivät talousarvion 1,7 milj. eurolla (TA 22,8 M€). Vuokratuottojen ylityksestä 1 milj. euroa muodostui kaupunkirakentamisen palvelualueella. Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuuden vuokratuotot ylittivät talousarvion 0,7 milj. eurolla (TA 22,4 M€).

Kaupunkiympäristötoimiala

Valmistus omaan käyttöön toteutui 0,3 milj. euroa talousarviota suurempana (TA 1,6 M€).

Toimintakulut toteutuivat 2,8 milj. euroa talousarviota pienempinä (TA 104 M€):

- *Henkilöstökuluja* säästy 0,8 milj. euroa (TA 17,4 M€). Toimialalla oli useita vakansseja edelleen täyttämättä. Henkilötyövuosia säästy 18,6.
- *Palvelujen ostoja* säästy 3 milj. euroa (TA 80,8 M€). Liikennöinnin ostokustannukset olivat 1,2 milj. euroa talousarviota pienemmät. Kaupunkiympäristön kunnossapidon palvelujen ostot alittivat talousarvion 0,8 milj. eurolla. Lisäksi kaupunkirakentamisen palvelualueella toteutui muiden palvelujen ostoja 0,4 milj. euroa talousarviota vähemmän. Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuuden palvelujen ostot ylittivät n. 1 milj. euroa (TA 2,5 M€) johtuen mm. pilaantuneiden maiden puhdistusvelvoitteista.
- *Aineet, tarvikkeet ja tavarahankinnat* ylittivät 0,9 milj. eurolla (TA 2,3 M€). Kaupunkiympäristön kunnossapidon aine- ja tavarahankinnat ylittivät talousarvion 0,8 milj. eurolla.
- *Muut toimintakulut* ylittivät talousarvion 0,2 milj. eurolla (TA 3,3 M€) johtuen mm. ennakoimattomasta vahingonkorvauksesta 75 000 euroa (kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus).

Kaupunkiympäristötoimialan omat investoinnit toteutuivat 0,2 milj. euroa alle talousarvion (TA 0,7 M€).

Kaupungin yhteiset omaisuuserät

Vuoden 2018 ensimmäisen osavuositarkastuksen yhteydessä talousarvioita muutettiin siirtämällä omaisuuseriin kohdistuvat määrärahat kaupunkiympäristötoimialalta konsernihallinnon yhteisiin (kv 14.5.2018 § 87). Omaisuuseriin kohdistuvia määrärahoja ovat investointimenot, rahoitusosuudet, luovutustuotot, myyntivoitot, maankäyttösopimuskorvaukset sekä poistot. Kaupunginhallituksen 20.8.2018 päätöksen mukaisesti kaupunkiympäristötoimialan strategiseen sopimukseen lisättiin kaupunginhallituksen palvelutilaus toimialalle, mikä pitää sisällään talousarviomäärärahan kohdentamisen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan tulosyksiköiltä (51000 KH/maaomaisuus, 51001 KH/infraomaisuus, 51002 KH/tilaomaisuus) toimialalle. Näin ollen kaupunkiympäristötoimiala vastaa kuitenkin edelleen em. kokonaisuuksien toteutuksesta sekä raportoinnista.

Kaupunginhallitus päätti 17.9.2018 § 348 merkitä osavuositarkastuksen 2/2018 tiedoksi ja päätti samalla, että investoinneista toteutetaan vain jo käynnissä olevia tai ne joihin on sitouduttu sopimuksilla. Kaupunkiympäristölautakunta on 30.10.2018 § 446 käsitellyt osavuositarkastuksen 2/2018 edellyttämät toimenpiteet ja antanut kaupunginhallitukselle selvityksen vuoden 2018 sopimukseen sisällyvistä käynnistämättömistä investointihankkeista.

Kaupunginhallituksen omaisuusyksikköön siirrettyjen kaupunkiympäristön rakennuttamisen, toimitilojen rakennuttamisen sekä kiinteän omaisuuden hankintojen investointimäärärahat olivat yhteensä 53,4 milj. euroa.

- **Maa- ja rakennusomaisuuden sekä osakkeiden myyntitulot yhteensä 19,9 milj. euroa** toteutuivat 2,6 milj. euroa talousarviota pienempinä (TA 22,5 M€). Kerrostalotonteista saatiin myyntituloja 11,8 milj. euroa, yritystonteista 4,2 milj. euroa, omakotitalotonteista 2,5 milj. euroa ja muut maa-alueet 0,5 milj. euroa (ulkokunnat, lisäalueet ja metsäalueet) sekä rakennusomaisuudesta 0,4 milj. euroa ja osakkeista 0,4 milj. euroa. Maanmyyntitulot eivät toteutuneet talousarvion mukaan, sillä Pääskyvuorenrinteen tontteja ei infran toteutuksen keskenäisyyden takia pystytty luovuttamaan vuoden 2018 aikana ja esitettyjä yritystonttien lunastuksia ei ole hyväksytty.
- **Myyntivoittojen osuus** (sis. maa- ja tilaomaisuus sekä osakkeet) kasvoi 1,2 milj. euroa (TA 18,0 M€).
- **Maankäyttösopimuskorvaukset** toteutuivat 0,3 milj. euroa talousarviota pienempinä (TA 2,0 M€).
- **Kiinteän omaisuuden hankinnat** toteutuivat 6,7 milj. euroa talousarviota suurempina (TA 3,5 M€). Kiinteän omaisuuden hankintojen talousarvioylitys johtuu Sataman kaupunginosaan tehdystä Herttuankulman maankäyttösopimuksen voimaantumisesta (kv 16.4.2018 § 74). Maa-alueiden vaihdosta osa toteutui 2018, jolloin kaupungille kirjautui ostosta 8,5 milj. euroa investointimenoa ja myynnistä 1,6 milj. euroa myyntituloa.
- **Infrainvestoinnit** toteutuivat 9,6 milj. euroa alle talousarvion (TA 47,9 M€). Logomon kävelysillan vuoden 2018 määrärahasta jäi käyttämättä 2,9 milj. euroa suunnitelmien keskenäisyyden vuoksi. Koroistenkaari, Marjamäki-Pyölinmäkijä Kakola-hankkeiden toteutukset ovat siirtyneet, jolloin kustannuksia säästy yhteensä 2,5 milj. euroa. Koroistenkaaren aloitusta siirrettiin säästötavoitteiden vuoksi. Lisäksi Funikulaari ylitti hankkeelle vuonna 2018 budjetoidun rahoituksen 0,36 milj. eurolla. Kauppatorin vuoden 2018 rahoitustarve kasvoi 0,6 milj. eurolla. Strategisten maankäytön hankkeiden ja tuloa tuottavien hankkeiden infrainvestointien määrärahat toteutuivat 15 % talousarvioita pienempinä. Myös infran korjausvelkainvestoinnit toteutuivat 15 % talousarviota pienempinä. Korjausvelkaa alentavia kohteita toteutettiin kuitenkin yhteensä 15,2 milj. euron edestä koko investointiohjelman sisällä. Vuoden 2018 poistot toteutuivat tasoon 21,5 milj. euroa.

Kaupunkiympäristötoimiala

- **Tilainvestoinnit** alittivat talousarvion noin 12,5 milj. eurolla (TA 27,7 M€). Ruiskatu 8 peruskorjausta ei ole toteutettu, sillä hankesuunnitelma hylättiin toukokuussa 2018. Puolalankoulun saneeraushanke ja Viinamäen päiväkodin uudishankkeiden toteutukset painottuvat arvioitua enemmän vuodelle 2019.

Lausekkeet (kv)	Toimenpideselvitys
<p>Kaupunkiympäristölautakunta:</p> <p>Ympäristötoimialalle asetetaan tavoitteeksi laatia 20 valtuustossa päätettävän tasoista asemakaavaa. Tavoitteen saavuttamiseksi selvitetään kilpailituksen kautta puitesopimuksen solmimista tarpeellisen määrän suunnittelutoimistojen kanssa. Lisäksi kumppanuuskaavoitusta kehitetään edelleen.</p>	<p>Vuonna 2018 valtuustossa on hyväksytty yhteensä 14 asemakaavaa. Vuodelle 2019 siirtyy vuoden 2018 tavoitteenkaavoista 14 kpl.</p> <p>Osa edellyttää maankäytösopimuksen solmimista yksityisen maanomistajan kanssa ennen kaavan hyväksymistä. Kaavoituksen puitejärjestelysopimuksen kilpailutus on valmistunut asemakaavoituksen osalta 2018.</p>

Lausekkeet (kv)	Toimenpideselvitys
<p>Joukkoliikennelautakunta:</p> <p>Fölin vesibussiliikenne vakinaistetaan esteettömänä. Selvitetään mahdollisuus ulottaa vesibussin reitti ulottumaan myös Hirvensaloon.</p>	<p>Fölin vesibussit ovat esteettömiä, ja vesibussilaiturit on saatu esteettömiksi heinäkuussa 2018. Vesibussin reitti ulottuu myös Hirvensaloon (Pikisaari).</p>

Lausekkeet (kv)	Toimenpideselvitys
<p>Otetaan käyttöön kaupungin työntekijöille Fölin työsuhdematkalippu. Tavoitteena on kasvattaa joukkoliikenteen käyttöä ja vastaavasti vähentää yksityisautoilua työmatkaliikenteessä. Tavoitteen toteutumista seurataan ja arvioidaan vuosittain sen toteutumisen riittävyyttä.</p>	<p>Tavoite on merkitty myös kj-toimialalle, jonne kuuluu raportointivastuu.</p>

Lausekkeet (kv)	Toimenpideselvitys
<p>Taloussuunnitelmakaudella käynnistyvistä kouluinvestoinneista valmistellaan erikseen päätettävä kokonaisuus yhdessä päivitettävä kaupunkistrategian sekä huomioiden maankäytön ja asumisen suunnittelu. Talousarvion yhteydessä hyväksyttävä toimitilojen investointiohjelma 2018-2021 on näiltä osin suuntaa antava ja sitä voidaan valmisteltavan kouluinvestointikokonaisuuden osalta tarkentaa ja muuttaa.</p>	<p>Tavoite on merkitty myös kj-toimialalle, jonne kuuluu raportointivastuu.</p>

Kaupunkiympäristötoimiala

Talousarvion toteutuminen (Kv)

Kaupunkiympäristölautakunta €	TA 2018	TA 2018 muutokset	TA 2018 muutoksin	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	56 979 700	-20 000 000	36 979 700	41 869 190	4 889 489
Valmistus omaan käyttöön	1 610 000		1 610 000	1 860 649	250 649
Toimintakulut	-52 033 398	2 166 463	-49 866 936	-48 556 286	1 310 649
TOIMINTAKATE	6 556 302	-17 833 537	-11 277 236	-4 826 448	6 450 788
Investointimenot	-79 284 000	79 074 000	-210 000	-77 995	132 005
Luovutustulot	22 500 000	-22 500 000	0		0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-56 784 000	56 574 000	-210 000	-77 995	132 005

Rakennus- ja lupalautakunta €	TA 2018	TA 2018 muutokset	TA 2018 muutoksin	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintakulut	-100 000	-691	-100 691	-101 369	-678
TOIMINTAKATE	-100 000	-691	-100 691	-101 369	-678

Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta €	TA 2018	TA 2018 muutokset	TA 2018 muutoksin	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	37 321 525		37 321 525	35 229 316	-2 092 209
Toimintakulut	-53 908 525	-472	-53 908 997	-52 447 017	1 461 980
TOIMINTAKATE	-16 587 000	-472	-16 587 472	-17 217 701	-630 229
Investointimenot	-500 000	0	-500 000	-289 320	210 680
Rahoitusosuudet	176 300	0	176 300		-176 300
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-323 700	0	-323 700	-289 320	34 380

Lounais-Suomen jätehuolto- autakunta €	TA 2018	TA 2018 muutokset	TA 2018 muutoksin	Toteutuma 2018	Poikkeama
Toimintatuotot	63 500		63 500	63 130	-370
Toimintakulut	-63 500	-232	-63 732	-64 173	-441
TOIMINTAKATE	0	-232	-232	-1 043	-810

Kaupunkiympäristötoimiala

Myyntitulot (kh)

Kh:n palvelutilaus**	TP 2016*	TP 2017*	TAM 2018**	Toteutunut 31.12. 2018	Poikkeama	
Maanmyyntitulot,	21 874 875	14 671 792	22 500 000	19 413 630	3 086 370	
- josta myyntivoiton osuus	17 516 517	13 249 456	18 000 000	18 991 602	991 602	
Maankäyttösopimuskorvaukset	5 014 053	4 923 687	2 000 000	1 721 901	278 099	
Yhteensä	26 888 928	19 595 479	24 500 000	21 135 531	3 364 469	

* Kiinteistöliikelaitoksen tilinpäätös

** Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51000 KH/maaomaisuus toimialalle

Selitys poikkeamalle: Maanmyyntitulot eivät toteudu talousarvion mukaan, koska talousarvion lähtökohtana olleita Pääskyvuorenrinteen tontteja ei infran toteutuksen takia pystytä luovuttamaan vuoden 2018 aikana ja esitettyjä yritystonttien lunastuksia ei ole hyväksytty. Maanmyyntitulot ja myyntivoiton osuus sisältävät rakennusomaisuuden myynnistä tuloa 0,4 milj. euroa.

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja: alitus 20 % tai enemmän = punainen, alitus 10 % < poikkeama < 20 %= keltainen, alitus poikkeama < 10 %= vihreä.

Infran investointiohjelma (kh)

Kh:n palvelutilaus**	TP 2016*	TP 2017*	TAM 2018**	Toteutunut 31.12. 2018	Poikkeama	
Strategiset maankäytön hankkeet	3 371 910	6 658 387	20 927 000	15 505 273	-5 421 727	
Tuloa tuottavat	1 881 520	2 458 305	3 840 000	2 658 551	- 681 449	
Toimintoja tukevat	3 556 205	756 149	1 270 000	292 164	- 977 836	
Korjausvelkaa alentavat	9 547 448	13 790 325	13 661 000	11 943 277	- 2 217 723	
Liikenteen toimivuus ja turvallisuus	2 278 329	1 962 985	6 420 000	6 162 749	- 257 251	
Asukasviihtyisyyttä parantavat	1 620 887	1 920 673	1 766 000	1 653 996	- 112 004	
Yhteensä	22 256 299	27 546 824	47 884 000	38 216 010	- 9 667 990	

* Kiinteistöliikelaitoksen tilinpäätös

** Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51002 KH/infraomaisuus toimialalle

Selitys poikkeamalle: Strategisten maanläytön hankkeiden kohdalla suurimmat yksittäiset kustannusalitukset olivat Logomon silta (2,9 M€), Halistenväylä (1,0 M€) Kakolan Tiililinnankatu 0,6 M€ ja Turku Energian tontti 0,8 M€. Tuloa tuottavien kohdalla alittaa talousarvioluvun lähinnä Marjamäki-Pyölinmäen asuntoalue (0,9 M€). Toimintojatukevien kohdalla kustannusalitus johtui maaläjitysalueista, joita ei päästy toteuttamaan ympäristölupamenettelyn viivästytyä (0,8 M€). Korjausvelkaa alentavien kohdalla isoimmat kustannusalitukset tulivat hulevesijärjestelmien ja sorapintaisten katujen kohdalla suunnittelutilanteesta ja säästöohjelmasta johtuen. Korjausvelkaa alentavia kohteita toteutettiin kuitenkin yhteensä 15,2 M€:n edestä koko investointiohjelman sisällä. Vuoden 2018 poistot toteutuivat tasoon 21,5 M€.

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja: poikkeama yli/alle 20 % = punainen, 10 % < poikkeama < 20 %= keltainen, poikkeama < 10 %= vihreä.

Kaupunkiympäristötoimiala

Toimitilojen investointiohjelma (kh)

Kh:n palvelutilaus**	TP 2016*	TP 2017*	TAM 2018**	Toteutunut 31.12.2018	Poikkeama	
Peruskorjaukset	16 507 265	14 156 178	23 490 000	14 313 353	-9 176 647	
Uudisrakentaminen	117 861	103 200	3 600 000	766 686	-2 833 314	
Kohdistamaton > 1 milj. eur investoinnit			-			
Ostot			-			
Hankkeiden suunnitteluvaraus	16 668	134 116	600 000	92 220	-507 780	
Yhteensä	16 641 794	14 393 494	27 690 000	15 172 259	-12 517 741	

* Kiinteistöliikelaitoksen tilinpäätös

** Talousarvion määrärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 510001 KH-tilaomaisuus toimialalle

Selitys poikkeamalle: Peruskorjausten ennuste alittaa talousarvioluvun lähinnä Ruiskatu 8 hankkeen toteutumatta jäämisen vuoksi (6 milj €) ja Puolalan koulun peruskorjaushankkeen painottuminen vuodelle 2019 (1,8 M€). Uudisrakentamisen ennuste alittaa talousarvioluvun hankkeiden aloitusten siirtymisestä johtuen, kustannukset painottuvat vuodelle 2019, esim. Viinamäen päiväkotia (1,5 M€) ja Kaksikerran paloasema (0,7 M€). Hankkeiden suunnitteluvarauksesta jäi määrärahaa käyttämättä lähinnä kaupungin loppuvuoden säästöohjelman vuoksi.

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja: poikkeama yli/alle 20 % = punainen, 10 % < poikkeama < 20 % = keltainen, poikkeama < 10 % = vihreä.

Sitovat tilahankkeet (kh)

Kh-palvelutilaus*: Kaupunkiympäristötoimialan tilainvestointiohjelma	Vaihe	Kustannusarvio	TAM 2018*	Toteutunut 31.12.2018	Valmistumisvuositaivoite	Selitys poikkeamalle
Peruskorjaukset						
Sivistystoimiala						
Pallivahan koulun peruskorjauksen loppuosa	Valmistunut	3 462 000	550 000	450 323	2018	Rahankäyttö alittuu
Puopellon koulun peruskorjauksen loppuosa	Valmistunut	4 398 000	450 000	432 649	2018	Vuosittainen rahankäyttö alittuu, samoin koko hankkeen kustannusarvio
Katedralskolanin liikuntarakennuksen peruskorjaus	Käynnissä	2 730 000	1 000 000	488 727	2019	Hankkeen loppuosan toteutus siirtynyt alkavaksi 2019
Puolalan koulu peruskorjaus	Käynnissä	14 800 000	6 500 000	4 714 732	2019	Rahankäyttö painottuu vuodelle 2019
Pansion koulu peruskorjaus	KV 16.11.2015 § 197	12 000 000	40 000	0	2022	Odottaa hankeselvitystä
Hepokullan koulun julkisivukorjaus	Valmistunut	1 500 000	750 000	1 113 881	2018	Vuosittainen rahankäyttö ylittyi, kustannusarvio alittui. Toteutus siirtyi kokonaan vuodelle 2018
Ruiskatu 8, muutostyöt ja tekniset korjaukset	KV 1.6.2015 § 90	16 000 000	6 000 000	0	2019	Hankeselvitys hylätty 5/2018 , uusi hankeselvitys kv 25.2.2019, uuden hs:n mukainen kustannusarvio 4 M€

Kaupunkiympäristötoimiala

Uudisrakennuskoh- teet								
Kakkskerran koulu	Kv 16.11.2015						2024	
Tommiänkadun pk uudisra- kennus (ent. Niitunniska)	Käynnissä	6 032 000		200 000	54 592		2020	Toteutus siirtynyt, alkaa 2019. Hanke muuttunut peruskor- jauksesta (2 575 000 €) uu- disrakennukseksi (kv 12.11.2018)
Viinamäenkadun päiväkot	Käynnissä	6 969 000		2 000 000	503 888		2019	Toteutus siirtynyt, rahan- käyttö painottuu vuodelle 2019
Runosmäen monitoimitalo	Kh 24.4.2017	9 481 000			0		2021	
Vapaa-aikatoimiala								
Aunelan kirjasto- ja nuorisoi- tila uudisrakentaminen	Käynnissä	2 396 000		800 000	65 575		2019	Toteutus siirtynyt, alkaa 2019
Samppalinnan maaumala					102 880			Loppulaskuja, lisätty inv.ohjel- maan 2018
Aluepelastuslaitos								
Kakkskerran/Satavan palo- asema uudisrakentaminen	Käynnissä	1 864 000		800 000	142 630		2019	Toteutus siirtynyt, rahan- käyttö painottuu vuodelle 2019
Muut								
Taloussuunnittelukauden hankkeiden suunnitteluva- raus				600 000	92 220			Hankesuunnittelmien tekoon otettuja nimikkeitä vuoden 2018 aikana maksettu tästä varauksesta. Käytetty pääasi- assa sisäisiä palveluja
Pienet hankkeet <1 M€				8 000 000	7 010 162			
Taloussuunnitelmakaudella käynnistyvät hankkeet								
Tilainvestoinnit yh- teensä				27 690 000	15 172 259			

*Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta 51001 KH/tila-omaisuus toimialalle

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja:

- Kustannusarvio (indeksikorjattu) : Poikkeama ylitys 5 % = punainen, ylitys 0 % < poikkeama < 5 % = keltainen, 0% tai alitus= vihreä
- Vuotuinen rahankäyttö: Poikkeama yli/alle 20 % = punainen, 10 % < poikkeama < 20 % = keltainen, poikkeama < 10 % = vihreä

Muut investoinnit (kh)

Kh:n palvelutilaus**	TP 2016*	TP 2017*	TAM 2018**	Toteutunut 31.12.2018	Poikkeama
Kiinteän omaisuuden hankinnat	3 300 310	17 109 099	3 500 000	10 246 315	6 746 315
Yhteensä	3 300 310	17 109 099	3 500 000	10 246 315	6 746 315

* Kiinteistöliikelaitoksen tilinpäätös

** Talousarviomäärärahan kohdentaminen kaupunginhallituksen omaisuudenhallinnan kustannuspaikalta KH/maaomaisuus toimialalle

Selite poikkeamalla: Kiinteän omaisuuden hankintojen talousarvioylitys johtuu Sataman kaupunginosaan tehdystä Herttuankulman merkittävästä asemakaavamuutoksesta. Kaava on kuulutettu voimaan 7.7.2018 ja sitä varten on sovittu maankäyttösopimuksen voimaantulumisesta. Kaavamuutoksen johdosta tehdystä maankäyttösopimuksesta on päätetty kaupunginvaltuustossa 16.4.2018 § 74. Sopimuksen sisältämästä maa-alueiden vaihdosta osa toteutuu vuonna 2018, jolloin kaupungille kirjautuu ostosta 8,5 M€ investointimenoa ja myynnistä 1,6 M€ myyntituloa.

Värikoodien raportoinnissa on käytetty seuraavia raja-arvoja: poikkeama yli/alle 20 % = punainen, 10 % < poikkeama < 20 % = keltainen, poikkeama < 10 % = vihreä.

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaupunkiympäristötoimialan investoinnit (kh)

	TP 2016*	TP 2017*	TAM 2018**	Toteutunut 31.12.2018	Poikkeama
Muut investoinnit (ohjelmistot)		78 000	210 000	77 995	-132 005
Joukkoliikenteen investoinnit	500 000	498 000	500 000	447 000	-53 000
Yhteensä			710 000	524 995	-185 005

Työvoiman käyttö (kv)

Kaupunkiympäristötoimiala yhteensä

	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
Henkilötyövuodet, kaupunkiympäristötoimiala yhteensä (htv)*	371,9	373,3	320	301,4
Henkilötyövuodet, ulkoinen rahoitus (htv) **			14,6	16,4
Palkat ja palkkiot, yhteensä (1000 eur)			13 878	13 377
Palkat ja palkkiot, ulkoinen rahoitus (1000 eur) ***			641	680

*Rakennus- ja lupalautakunnan, Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan ja Lounais-Suomen jätehuoltolautakunnan henkilötyövuodet sisältyvät kaupunkiympäristötoimialan lukuun. Organisaatiomuutoksen vuoksi vuoden 2018 luvut eivät ole vertailukelpoisia vuosien 2016 ja 2017 kanssa.

**Kaupunkiympäristötoimialan henkilötyövuosista ulkoisella rahoituksella noin 14,6 htv:tta (3,8 %), toteutunut 16,4 htv (5,4%).

***Valtio, kunnat, yritykset ja EU vastaavat seuraavista henkilöstökustannuksista:

- Luvat ja valvonta: Kunnat ja teollisuus maksavat 70 % ilmanlaadun tarkkailusta (2,1 htv), Lounais-Suomen Jätehuolto Oy maksaa jätehuoltoviranomaisen tehtävistä 3 htv (100 %). Valtio maksaa valvontaeläinlääkärin palkkakustannukset (100 %, 1 htv). Sopimuskunnat maksavat 20-50 % eläinlaitolan palkkakustannuksista (1,1-1,2 htv). EU vastaa iWater-hankkeen palkkakuluista 31.5.2018 asti (0,4 htv, 100 %).
- Seudullinen joukkoliikenne: Muut Föli-kunnat maksavat yhteensä 8 htv (muut henkilöstökustannukset paitsi palvelutoimiston henkilöstökustannukset jaetaan kuntien kesken asukasluvun mukaisesti).
- Kaupunkisuunnittelu ja maaomaisuus: ulkoisella rahoituksella 0,5 htv (6Aika Skanssi) ja 0,3 htv (6Aika CityLogistiikka).

Kaupunkiympäristötoimiala

Tilojen ja alueiden käyttö (kh)

Kaupunkiympäristötoimiala yhteensä

Käytössä olevat tilat ja alueet	TP 2016 ⁽¹⁾	TP 2017 ⁽¹⁾	TA 2018 ⁽¹⁾	Toteutunut 31.12.2018
Tilat yhteensä (m ²)	14 493	14 840	20 687	21 523
Sisäisen vuokran perusteena olevat tilat (m ²)	6 974 (Yto)	6 974 (Yto)		21 523
Muut tilat (m)				
Alueet yhteensä (ha)	13,1	13,1	13,1	13,1
Sisäinen vuokra yhteensä (€)	1 129 167 (Yto)	1 125 864 (Yto)		2 453 209

Lisätietoja: Tiloissa ovat mukana Kaupunkiympäristötoimialan omassa toiminnassaan käytössä olevat tilat. Alueissa ovat mukana Saramäen ja Itäharjun varastoalueet sekä Röntämäen, Ovakon ja Lauttarannan lumensijoitusalueet.

TP 2016 ja TP 2017 luvuissa on mukana vain Ympäristötoimialan maksama sisäinen vuokra, koska Kiinteistötoimiala ei maksanut itselleen sisäistä vuokraa. Kaupunkiympäristötoimialan vuokran maksu on alkanut 2018.

⁽¹⁾ Organisaatiomuutos, ei suoraan vertailukelpoisia

Strategiset tavoitteet (kv)

Kaupunkisuunnittelu- ja ympäristölautakunta kaikkien osalta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta ** osalta

Tavoite KV1: Monipuolinen ja riittävä tontti- varanto	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9	
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
Toteuttamiskelpoinen tonttireservi				
- Pientalo- ja rivitalotontit	-	-	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Kerrostalotontit	-	-	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen
- Elinkeinotontit	-	-	3 v tarpeeseen	3 v tarpeeseen

Tavoitteen kuvaus:

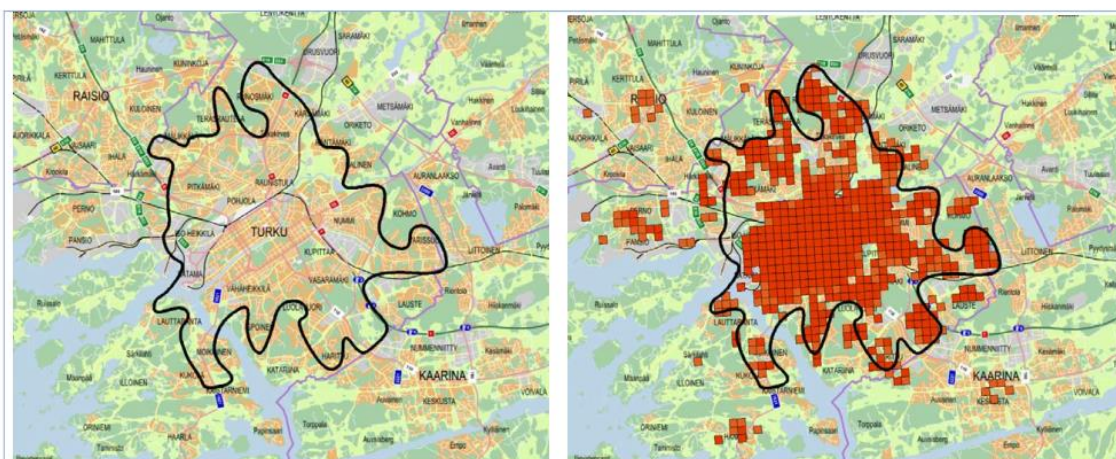
Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, joka mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Kuntien tavoitteena on ylläpitää riittävää tonttivarantoa siten, että tontteja on tarjottavana nopealla toimitusajalla. Tonttivaranto pyritään kuitenkin realisoimaan kohtuullisessa ajassa. Kolmen vuoden varantotavoite perustuu rakennemallin toteuttamiseksi laadittuun seudulliseen asunto- ja maapoliittinen ohjelmaan, joka on hyväksytty valtuustossa 26.1.2015 ohjeellisena noudatettavaksi. Monipuolisella ja riittävällä tonttivarannolla edistetään kaupungin kasvua.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KV2: Kestävä yhdyskuntarakenne	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.10, 3.3.7</i>	
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
Asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyväälle kestävästä kaupunkirakenteen vyöhykkeille	54 %	51 %	Vähintään 85 %	96 %

Tavoitteen kuvaus:

Rakentamista ohjataan keskuksista, asuintiivistymistä, kestävästä liikkumisesta ja lähipalveluista muodostuvalle kaupunkirakenteen vyöhykkeelle. Näin luodaan puitteet maankäytön, asumisen, liikenteen, palvelujen ja elinkeinojen kehittämiseksi taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla (3.3.1, 3.3.2, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7, 3.3.9, 3.3.10). Luodaan edellytyksiä kehittää kilpailukykyä ja kestävää kasvua huolehtien mahdollisuuksista turvalliseen, terveelliseen ja eri väestöryhmien kannalta tasapainoiseen elinympäristöön.

Kuva. Tiivistyvä kestävä kaupunkirakenteen vyöhyke. Vyöhyke perustuu 250*250 metrin ruuduille tehtyyn analyysiin Turun kaupunkirakenteesta, jossa on otettu huomioon kestävä liikkuminen, lähipalvelut ja alueen asukastiheys. Ominaisuudet pisteytettiin seuraavasti: kävelyetäisyys keskustan palveluista 1 piste, pyöräilyetäisyys keskustasta 15 minuuttia 1 piste, mahdollisuus joukkoliikenteeseen: runkobussilinjat 300 metrin etäisyys linjasta tai 600 metrin etäisyys raitiotie/superbussilinjasta 1 piste, asukas/työpaikka oleva tai tuleva tiheys yli 20 asukasta/ha 1-3 pistettä, kauppa 500 metrin päässä 1 piste, päiväkotit 500 metrin päässä 1 piste ja koulu 500 metrin päässä 1 piste. Oikeanpuoleisessa kuvassa näkyy luokitellut ruudut, jotka ovat saaneet enemmän kuin 4 pistettä.

Tavoite KV3: Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen osuus kaikista liikkumismuodoista **	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.3, 3.3.6, 3.3.10</i>	
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
- Jalankulun määräindeksi *, indeksi 2017=100	ei laskettu	100,0	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	Kasvoi 11,7 %
- Pyöräilyn määräindeksi *, indeksi 2017=100	ei laskettu	100,0	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	Väheni 4,7 %
- Autoliikenteen määräindeksi *, indeksi 2017=100 *	97,3	100,0	ei nouse edellisestä vuodesta	Väheni 2,0 %
- Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100 **	95,0	100,0	kasvaa 2 % edellisestä vuodesta	Väheni 1,5 %

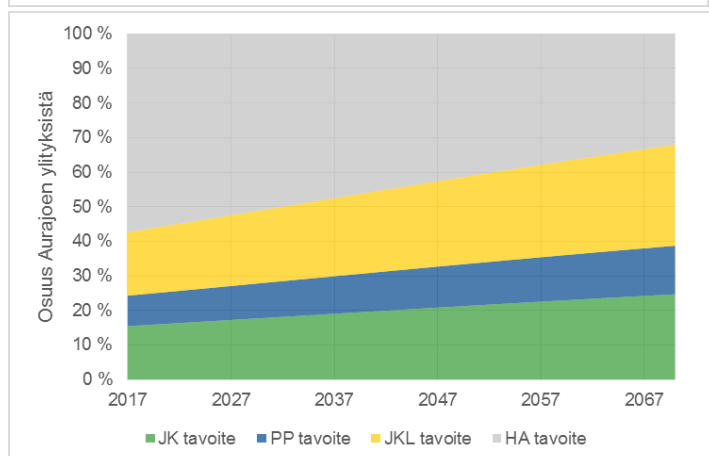
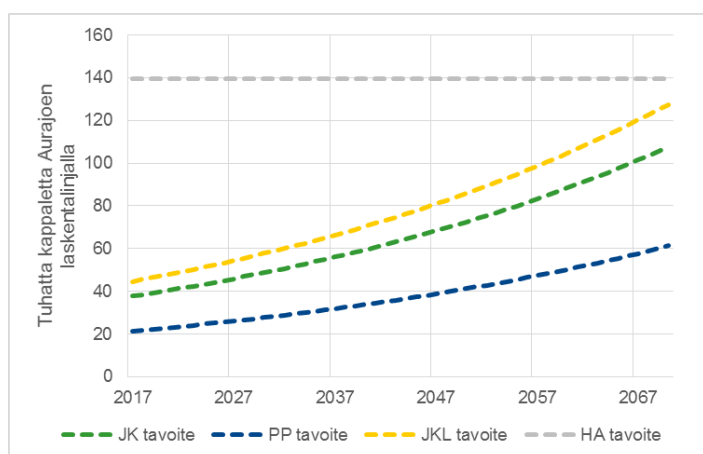
Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoitteen kuvaus:

Rakennemallityön yhteydessä on hyväksytty tavoitteeksi kasvattaa kestävien kulkutapojen kulkumuoto-osuutta Turun kaupungissa yli 66 % tasolle vuoteen 2030 mennessä nykyisestä noin 52 %:sta. Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuksien edistäminen mm. vähentää liikenteen tilantarvetta, parantaa turvallisuutta ja vähentää päästöjä. Kattavia tietoja liikkumismuotojen kulkutapajakaumasta saadaan vain noin 5-10 vuoden välein liikennetutkimuksista (laadittu Turun seudulla 2017, 2008 ja 1997), mistä johtuen liikkumismuotojen kehitystä lyhyemmällä aikavälillä seurataan kulkutapakohtaisen määraindeksin perusteella. Määraindeksi ei kerro suoraan kulkutapajakaumakehitystä, koska määraindeksit kuvaavat joukkoliikennettä lukuunottamatta vain keskustan läheisyydessä silloilla liikkumista, mutta näyttävät kuitenkin kehityksen suuntaa. Tavoitteena on, että määraindekseissä autoliikenteen määrä ei kasva ja muiden kulkutapojen määrät kasvavat vuosittain 2 %.

* Jalankulun, pyöräilyn ja autoliikenteen määraindeksit perustuvat liikennemäärätietoihin ns. Aurajoen laskentalinjalla (Föri, Martinsilta, Myllysilta, Teatterisilta, Auransilta, Kirjastosilta, Tuomiokirkkosilta, Tuomaansilta, Rautatiesilta, Halitensilta). 1) Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrien laskennassa otos on pieni, joten vuosittaisissa arvoissa tulee olemaan satunnaisvaihtelua. Laskenta ei kuitenkaan anna tukea sille, että kasvutavoite olisi toteutumassa eli kasvua tukevat toimenpiteet ovat olleet riittämättömiä.

** Kaupunkiympäristölautakunta ja Turun kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta hyväksyvät tavoitteen.

Selite poikkeamille:

Pyöräilyn määraindeksitavoitetta ei saavutettu. Jalankulkijoiden ja pyöräilijöiden määrien laskennassa otos on pieni, joten vuosittaisessa määrässä on satunnaisvaihtelua. Pyöräilijöiden määrässä käytetään laajennuskertoimessa säätilamuuttuja Liikenneviraston 50/2011 selvityksen mukaan. Esimerkiksi korkeamman lämpötilan aiheuttamaa lisäystä pyöräilijämääriin vähennetään ko. kertoimella. Vuonna 2018 laskenta-aikaan lämpötilat olivat huomattavasti korkeampia kuin vuonna 2017. Lasketut pyöräilijämäärät ilman säätilamuuttujaa olivat laskentalinjalla olivat 20 % korkeampia kuin vuonna 2017, mutta säätilamuuttujan huomiointin vaikutuksesta määraindeksi oli vuotta 2017 heikompi. Jalankulussa säätilamuuttujaa ei oteta huomioon.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KV4: Kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Kasvihuonekaasupäästöt kt CO2 ekv/vuosi	988,3	972,2 (enn.)	vähenee	ei vielä tiedossa	
<p>Tavoitteen kuvaus: Ilmasto- ja ympäristöpolitiikan toimenpiteillä edetään kohti kaupunkiseudun hiilineutraaliutta 2040. Ympäristönsuojelu osallistuu kaupungin kasvihuonekaasupäästöjen laskentaan sekä ilmastonmuutostyöhön. Vuosittaiset kasvihuonekaasupäästöt Turussa (kt CO2 ekv /vuosi). Turun CO2-raportin mukaiset kasvihuonekaasupäästöt sisältävät seuraavat sektorit: kauko-, sähkö- ja erillislämmitys, maalämpö, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutus, tieliikenne ja muut liikennemuodot, teollisuus ja työkoneet, maatalous ja jätehuolto. Lämmityksen päästöt on normeerattu vastaamaan ilmastollisen vertailukauden 1981 - 2010 keskimääräistä lämmitystarvetta. Sähkönkulutuksen päästöt on normeerattu käyttäen päästökertoimena viiden vuoden liukuvaa keskiarvoa. Laskennassa eivät ole mukana yksityisen tai julkisen sektorin hankintojen välilliset päästövaikutukset.</p> <p>Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärätavoitetta ei saavutettu. Matkamäärä putosi voimakkaasti syys-joulukuussa 2018. Matkamäärään vaikutti mm. aiempaa pidemmät koulujen syyslomat ja joulun kaikkien pyhien sijoittuminen arkipäiville. Todennäköisesti merkittävin syy matkamäärien laskuun oli bussien aikataulujen epäluotettavuus syksyllä 2018, sillä Aurakadun ja Linnankadun bussiliikennettä vaikeuttivat erilaiset työkoneet ja suuri henkilöautomäärä.</p>					

Tavoite KV5: Liikenneturvallisuus	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.10</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 2.1, 2.3, 3.3.7</i>																																																
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018																																															
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä viiden vuoden aikana (henkilöä) (Salonen)	209	183	vähenee 14 %	väheni 18 %																																															
<p>Tavoitteen kuvaus: Vähennetään liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrää kaikkia toimialoja koskevilla toimenpiteillä. Tavoitteena on, että viiden vuoden aikana loukkaantuneiden määrä on aina kunkin viiden vuoden jakson jälkeen vähentynyt 14 %. V. 2017 - 2021 on ensimmäinen tarkasteltava viisivuotisjakso.</p>																																																			
<p>Liikenneonnettomuuksien uhrin Turussa yhteensä 2005 - 2016 + tavoitevähenemä vuoteen 2026</p> <table border="1" style="display: none;"> <caption>Liikenneonnettomuuksien uhrin Turussa yhteensä</caption> <thead> <tr> <th>Vuosi</th> <th>Uhrin määrä</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>2005</td><td>300</td></tr> <tr><td>2006</td><td>260</td></tr> <tr><td>2007</td><td>340</td></tr> <tr><td>2008</td><td>280</td></tr> <tr><td>2009</td><td>250</td></tr> <tr><td>2010</td><td>240</td></tr> <tr><td>2011</td><td>240</td></tr> <tr><td>2012</td><td>190</td></tr> <tr><td>2013</td><td>200</td></tr> <tr><td>2014</td><td>190</td></tr> <tr><td>2015</td><td>190</td></tr> <tr><td>2016</td><td>210</td></tr> <tr><td>enn. 2017</td><td>200</td></tr> <tr><td>enn. 2018</td><td>190</td></tr> <tr><td>enn. 2019</td><td>180</td></tr> <tr><td>enn. 2020</td><td>170</td></tr> <tr><td>enn. 2021</td><td>160</td></tr> <tr><td>enn. 2022</td><td>150</td></tr> <tr><td>enn. 2023</td><td>145</td></tr> <tr><td>enn. 2024</td><td>140</td></tr> <tr><td>enn. 2025</td><td>135</td></tr> <tr><td>enn. 2026</td><td>130</td></tr> </tbody> </table>						Vuosi	Uhrin määrä	2005	300	2006	260	2007	340	2008	280	2009	250	2010	240	2011	240	2012	190	2013	200	2014	190	2015	190	2016	210	enn. 2017	200	enn. 2018	190	enn. 2019	180	enn. 2020	170	enn. 2021	160	enn. 2022	150	enn. 2023	145	enn. 2024	140	enn. 2025	135	enn. 2026	130
Vuosi	Uhrin määrä																																																		
2005	300																																																		
2006	260																																																		
2007	340																																																		
2008	280																																																		
2009	250																																																		
2010	240																																																		
2011	240																																																		
2012	190																																																		
2013	200																																																		
2014	190																																																		
2015	190																																																		
2016	210																																																		
enn. 2017	200																																																		
enn. 2018	190																																																		
enn. 2019	180																																																		
enn. 2020	170																																																		
enn. 2021	160																																																		
enn. 2022	150																																																		
enn. 2023	145																																																		
enn. 2024	140																																																		
enn. 2025	135																																																		
enn. 2026	130																																																		

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KV6: Kaupunkikeskustan elinvoimaisuus	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Elinvoimaluku = lauantaiyritysten määrästä vähennetään tyhjät liiketilat, joka suhteutetaan kunnan asukaslukuun (x 1000) (vrt. v. 2016 Tampere 3,724 ja Helsinki 2,756 ja 17 kunnan keskiarvo 2,98)	3,581	3,83	kasvaa	3,67	
Liiketilojen täyttöaste (vrt. v. 2016 Tampere 93,2 %, Helsinki 95,3 % ja 17 kunnan keskiarvo 88,2 %)	89,7 %	91,65 %	92,0 %	90,53	
Keskustan suuralueen väkiluku 31.12.	54.490	55.503	kasvaa	Tk:sta 3/2019	
<p>Tavoitteen kuvaus: Mitattu elävää keskusta-aluetta, joka on rajattu EKK ry:n (Citybook – Keskustan kehittäjän käsikirja 2014) ohjeistuksen mukaisesti.</p> <p>Selitys poikkeamille: Keskustassa käynnistynyt toriparkin rakentaminen liikennejärjestelyineen sekä muut keskustassa käynnissä olevat rakennushankkeet ovat vakuttaneet keskustan vetovoimaan negatiivisesti, joka näkyy elinvoimaluussa sekä liiketilojen täyttöasteessa.</p>					

Tavoite KV7: Omaisuuksien arvosta huolehtiminen	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2</i>		
	TP 2016*	TP 2017*	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Kiinteän omaisuuden kehittäminen: strategiset maankäytön hankkeet, tuloa tuottavat*			Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen luvun 2.7 investointiohjelma toteutuu	Määrärahan käyttö toteutui 15 % talousarviota pienempänä.	
Infran investointiohjelma: korjausvelkaa alentavat *			Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivisen sopimuksen luvun 2.7 investointiohjelma toteutuu	Määrärahan käyttö toteutui 15 % talousarviota pienempänä.	
<p>Tavoitteen kuvaus: Omaisuuksien arvosta huolehtiminen on yksi Kaupunkiympäristötoimialan perustehtävistä, joka edellyttää riittäviä investointeja.</p> <p>Selite poikkeamille: Poikkeamat raportoidaan investointiohjelman toteutumisen yhteydessä.</p>					

Kaupunkiympäristötoimiala

Strategiset tavoitteet (kh)

Tavoite KH1: Monipuolinen ja riittävä tonttivaranto	Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5		Muut toteutettavat linjaukset: 3.3.4, 3.3.8, 3.3.9		
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Tavoitteet kerrosalan lisäykselle (lautakunta):					
- Asuinpientalot (AO, AP, AR), kem ²	15.535	5.405	23.200	3.810	
- Asuinkerrostalot (AK), kem ²	13.935	355.885	131.300	124.750	
- Kaupungin maalle sijoittuvan asuinkerrosalan osuus	14 %	75 %	>20 %	29 %	
- Työpaikkatontit, kem ²	433.750	298.970	64.000	13.400	
- Kaupungin yhtiöille luovutettavat tontit, kem ²	-	80.695	16.000	10.000	
<p>Tavoitteen kuvaus:</p> <p>Kerrosalan lisäystavoitteet perustuvat kh 22.5.2017 § 219 Yleiskaavan 2029 tarkistettuihin tavoitteisiin, joiden mukaan vuonna 2029 Turussa on 220 000 asukasta ja 115 000 työpaikkaa. Väestönkasvun osalta oletetaan, että Turun asukasluku kasvaa tasaisesti noin 2500 asukasta/vuosi. Lisäksi trendikasvun mukainen väljyyskasvu lisää rakentamista noin 0,208 kem²/as/v. Rakentamisesta tavoitellaan kohdistuvan 85 % asuinkerrostaloihin ja 15 % asuinpientaloihin. Pitkällä aikavälillä (v2040 asti) työpaikkatonttien kem² arvioidaan Newsecin 2015 selvityksen ja päivitettyjen yleiskaavatavoitteiden mukaan jakautuvan seuraavasti: vuosittain 33.500 kem² toimistotilaa, 12.500 kem² liiketilaa ja 18.000 kem² teollisuutta.</p> <p>Asemakaavoja laatimalla kasvatetaan kaavavarantoa, jolla edistetään monipuolisten asumis- ja elinkeinojen harjoittamismahdollisuuksia. Kaavavarannon kasvattaminen mahdollistaa toteutuksen ajoittamisen paremmin kysyntää vastaavasti. Asuntotuotannosta vähintään 20 % tulee sijoittua kaupungin omistamille tonteille, mikä mahdollistaa kaupungin omakotitonttien ja valtion tukeman (ARA) kohtuuhintaisen asuntotuotannon toteuttamisen. Kaupungin maalle kohdistuvasta asuinkerrosalasta osoitetaan kaupungin tuotantoyhtiöille (TVT, TYS, Vaso) 250 asunnon tuotantotavoitteen mahdollistava n. 16.000 kem², joka tarkoittaa 4-6 tonttia/vuosi. Pientalojen asuntotuotantoa tuetaan niin, että tonttireservi vastaa kolmen vuoden asuntotuotantarvetta.</p> <p>Poikkeamien syyt: Asuinpientalojen osalta poikkeama johtuu siitä että resurssit on sidottuna strategisesti merkittäviin, kaupungin maalle sijoittuviin kaava-alueisiin, jotka sisältävät pääasiassa asuinkerrostaloalueita. Asuinkerrostalojen osalta poikkeama on vähäinen. Työpaikkatonttien osalta kokonaisuutena vuosien 2016 ja 2017 runsas kaavoitus on taannut hyvän elinkeinotonttireservin lähivuosiksi. Kaupungin yhtiöille on valmisteilla useita kaavoja, joiden hyväksyminen on siirtynyt.</p>					

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH2: Konserniyhtiöille luovutettavat kerrostalotontit	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.5</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
TVT (luovutettavat tontit; kohde, kpl)			Puutarhakatu 41, 6500 k-m2 Pääskyvuori 2300 k-m2	Pryssinkuja 5800 k-m2 Mäntymäki 4924 k-m2	
Vaso (luovutettavat tontit; kohde, kpl)					
TYS (luovutettavat tontit; kohde, kpl)			Tyysija	Toteutui tammi-kussa 2019	
<p>Selite poikkeamille: TVT:lle luovutettavat Pääskyvuoren kohteet ovat luovutettavissa infran toteutusaiakataulujen vuoksi vasta vuoden 2019 keväällä. Puutarhakatu 41 kaava on tullut voimaan helmikuun 2019 alussa. Sen sijaan TVT:lle on luovutettu Pryssinkujan kohde. TYS:n luovutus siirtyi kaavoitusaikataulun vuoksi tammikuulle 2019.</p>					

Tavoite KH3: Palvelusopimusten kilpailutus	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki Strateginen linjaus: 3.2.6</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Toteutuksen vaihe:	Käynnissä	Käynnissä	Käynnissä	Käynnissä	
Mittari: Kilpailutusten eteneminen	40 %	60 %	80 %	80 %	
<p>Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Kaupungin omistamien tuotantoyhtiöiden määräaikaisten palvelusopimusten kilpailuttaminen asteittain siten, että vuoden 2018 jälkeen kaupungin omistamilta tuotantoyhtiöiltä ei tilata palveluita ilman kilpailutusta.</p>					

Tavoite KH4: Otetaan käyttöön muitakin toteutusmuotoja kuin jaettu-/ kokonaisurakka	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki Strateginen linjaus: 3.2.1</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Toteutuksen vaihe (hanke/projekti):					
Mittari: Muita urakkamuotoja käynnissä /vuosi, lkm	1	3	3	5	
<p>Lisätietoa tavoitteesta/hyötytavoite: Otetaan käyttöön rakennusprojekteissa muitakin toteutusmuotoja kuin perinteinen jaettu-/kokonaisurakka. Muita toteutusmuotoja voivat olla esim. projektinjohtototeutus tai yhteistyömalleihin perustuvat toteutusmuodot, joista käytetään nimitystä allianssi- tai IPT-toteutus (IPT = integroitu projektitoteutus). Tavoite sisältää myös kaupungin yhtiömuotoisina toteutukseen tulevat tilaratkaisut.</p>					

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH5: Hyvä kaupunkiympäristö	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö Strateginen linjaus: 3.3.10</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
Tyytyväisyys (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä):	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
liikennealueiden ylläpito * (vertailukunnat v2004-2018: 3,30) (Turku keskiarvo v2004-2018: 3,37)	3,34	3,37	3,34 (Turku 2016)	3,31
puistojen hoitoon * (vertailukunnat v2004-2018: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2018: 3,39)	3,43	3,50	3,51 (vertailukunnat 2016)	3,54
rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,46) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,57)	3,57	3,77	3,57 (Turku 2016)	3,66
asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,35) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,31)	3,28	3,53	3,34 (vertailukunnat 2016)	3,48
rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,26) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,27)	3,31	3,37	3,35 (vertailukunnat 2016)	3,34
liikenneoloihin jalankulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2016-18: 3,90) (Turku keskiarvo v2016-18: 3,89)	3,77	3,96	3,91 (vertailukunnat 2016)	3,93
liikenneoloihin pyöräilijän kannalta ** (vertailukunnat v2016-18: 3,78) (Turku keskiarvo v2016-18: 3,30)	3,26	3,24	3,73 (vertailukunnat 2016)	3,40
liikenneoloihin autoilijan kannalta ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,80) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,78)	3,89	3,88	3,89 (Turku 2016)	3,65
julkisen liikenteen hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,59) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,99)	4,11	4,16	4,11 (Turku 2016)	3,98
ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,49) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,50)	3,63	3,87	3,69 (vertailukunnat 2016)	3,79
luonnonsuojelun hoitoon ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,49) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,56)	3,67	3,80	3,67 (Turku 2016)	3,65

Tavoitteen kuvaus: Tavoitteena suurempi seuraavista luvuista 1) vertailukuntien keskiarvo tai 2) Turun luku viimeiseltä vuodelta. * Yhdyskuntatekniset palvelut –kysely (FCG) ** Kaupunki- ja kuntapalvelut –kysely (FCG)

Selite poikkeamille:

Liikennealueiden ylläpito -mittarin tavoitetta ei aivan saavutettu. Taustalla arvioidaan olevan vaihtelevat olosuhteet ja asukkaiden laatuodotusten kasvu. Rakennetun ympäristön valvonnassa tavoite lähes saavutettiin. Saavutettu arvosana hieman heikkeni vuodesta 2017, mutta sille ei ole löydettävissä mitään erityistä syytä. Pyöräilijöiden liikenneolot ovat parantuneet vuodesta 2017, mutta arvosana on kuitenkin alhaisempi kuin tavoitteeksi asetettu vertailukuntien keskiarvo vuonna 2016. Olosuhteiden parantaminen vie aikaa. Turun pyöräilyn kehittämissuunnitelmassa 2029 määritellyn tavoitteen määrätietoinen toteuttaminen parantaa pyöräilijöiden olosuhteita. Autoilijan liikenneolot ovat heikentyneet. Liikenneolojen heikentymisen voidaan arvioida johtuvan mm. Kauppatorin remontin aiheuttamista tilapäisjärjestelyistä. Tyytyväisyys julkisen liikenteen hoitoon on edelleen korkeampi kuin vertailukunnissa, mutta laskenut aiemmasta. Syyinä ovat todennäköisesti joukkoliikenteen sujuvuusongelmat poikkeusreiteillä. Luonnonsuojelun hoidossa tavoite lähes saavutettiin. Saavutettu arvosana heikkeni jonkin verran vuodesta 2017, mutta sille ei ole löydettävissä mitään erityistä selittävää tekijää.

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH6: Itämeren suojelu	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.9</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
Itämerihaasteen 87 toimenpiteen toteutumisen seuranta eri toimialalla ja konserniyhtiöissä (toimenpidettä)	Turussa käynnissä tai valmiina 70 toimenpidettä	Käynnissä tai valmiina 77 toimenpidettä	80	79
<p>Tavoitteen kuvaus: Kaupunki toimii aloitteellisesti Itämeren suojelussa Itämerihaasteen ja muiden kokonaisuuksien mukaisin toimenpitein. Ympäristönsuojelu koordinoi Itämerihaasteen toteuttamista kaupungin organisaatiossa ja seuraa toimenpideohjelmassa vuosille 2014 - 2018 esitettyjen toimenpiteiden toteutumista kaupunkiorganisaatiossa. Luku kertoo käynnissä olevien ja valmiiden toimenpiteiden lukumäärän. Lisäksi vuonna 2018 päivitetään toimenpideohjelma.</p>				

Tavoite KH7: Maankäytön ja kiinteistökehityksen kumppanuusyhteistyö	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.3</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset: 3.2.1, 3.3.4, 3.3.5</i>	
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
Yhteistyöhankkeina toteutettavat hankkeet (lkm <u>Kv</u> hyväksymät)	-	1	4	2
Konsulttitoiminä valmisteltavien asemakaavojen osuus (kv hyväksymisvuoden mukaan)	-	22 % (2/9)	15 %	14 % (2/14)
<p>Tavoitteen kuvaus: Yhteistyöllä tehostetaan kaupungin laadukasta kehittämistä ja kaupungin kiinteän omaisuuden kehittämistä houkuttelevammaksi. Joustavoitetaan kaavoitusta hyödyntäen kumppanien ja konsulttien asiantuntijuutta ja resursseja nykyistä laajemmin. Yhteistyöllä varmistetaan toteutuskelpoisuus jo kaavoitusvaiheessa. Tavoitteena on tehostaa kaupungin kiinteän omaisuuden luovutuksia ja nopeuttaa kohteen rakentumista.</p> <p>Selite poikkeamalle: Tavoitteen mukaista määrää vuoden 2018 aikana toteutuvia yhteistyöhankkeita ei ole käynnistynyt.</p>				

Tavoite KH8: Rakennusvalvonnan palvelulupaus	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i> <i>Strateginen linjaus: 3.2.2</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
Rakennusvalvonnan kaikkien lupien keskimääräinen käsittelyaika (80 %), vrk	38 vrk 90 % luvista	43 vrk 90 % luvista	max 30 vrk 80 % luvista	36 vrk
Rakennuslupien keskimääräinen käsittelyaika (80 % luvista), vrk			max 30 vrk 80 % luvista	41 vrk
Toimenpidelupien keskimääräinen käsittelyaika (80 % luvista), vrk			max 30 vrk 80 % luvista	31 vrk
Maisematyölupien keskimääräinen käsittelyaika (80 % luvista), vrk			max 30 vrk 80 % luvista	26 vrk
Purkamislupien keskimääräinen käsittelyaika (80 % luvista), vrk			max 30 vrk 80 % luvista	38 vrk

Kaupunkiympäristötoimiala

Sijoittuminen kymmenen suurimman kaupungin rakennusvalvonnan asiakastytyväisyyskyselyssä			Asiakastytyväisyys vähintään kaupunkien keskiarvo	3,52 (kesäkuu 2018)	
Tavoitteen kuvaus: Lyhyellä käsittelyajalla pyritään palvelemaan asiakkaita mahdollisimman hyvin. 80 % keskimääräistä käsittelyaikaa käytetään indikaattorina 10 suurimman kaupungin osalta.					
Selite poikkeamille: Rakentamisen määrä on positiivisen rakennemuutoksen johdosta ollut erittäin suuri ja samalla rakennusvalvonnan resurssit ovat olleet aikaisempaa vähäisemmät. Asiakastytyväisyydessä mitataan tyytyväisyyttä asteikolla 1-5. Tuloksissa kaupunkien keskiarvo on 3,7 eli erot kaupunkien kesken ovat pienet (10. sija 3,52 ja 9. sija 3,53). Asiakastytyväisyyttä mitataan vuosittain alkuvuodesta ja tulokset valmistuvat kesäkuussa.					

Tavoite KH9: Digitaaliset palvelut	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	<i>Strateginen linjaus: 3.2.3</i>				
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Sähköisten lupahakemusten osuus (%) kaikista lupahakemuksista rakennusvalvonnassa	21 %	29 %	35 %	45 %	
Tavoitteen kuvaus: Digitaalisia palveluja kehitetään laajalla ja avoimella yhteistyöllä. Vahvistetaan sähköisen asioinnin osuutta rakennusvalvonnan lupapalveluissa (ePermit).					

Tavoite KH10: Terveellinen ja turvallinen elinympäristö	<i>Strateginen teema: Vaikuttava ja uudistuva kaupunki</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>		
	<i>Strateginen linjaus: 3.2.2</i>				
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallisten tarkastusten osuus vastaavista toteutuneista tarkastuksista	55 %	53 %	lisääntyy	46 %	
Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%)	18 %	35 %	30 %	49 %	
Terveydensuojelun valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%)	97 %	78 %	90 %	35 %	
Tavoitteen kuvaus: Keskeisenä tavoitteena on lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja parantaa toiminnan kattavuutta ja vaikuttavuutta. Suunnitelmallisuus parantaa laatua lisäämällä kattavuutta, tarkastusten yhdenmukaisuutta ja toimijoiden tasapuolisuutta.					
Selite poikkeamille: Kokonaisuudessaan suunnittelemtomien äkillisten tarkastusten määrä on jatkanut kasvuaan, mm. asuntotarkastukset, eläintatuti- ja eläinsuojelutarkastukset, sisäilmaepäilyt, uimavesiepäilyt ja pitkäaikaiset vaativat kohteet etenkin terveydensuojeluvalvonnassa. Äkilliset toimenpiteitä vaativien kohteiden käsittely vie resursseja suunnitelmallisesta valvonnasta. Ympäristöterveydessä on useiden henkilötyövuosien resurssipula. Tarkastusten kokonaismäärä on kuitenkin kasvanut lähes 10 % edellisvuoteen verrattuna. Elintarvikevalvontaan tuli 1 htv lisää 2018, mikä paransi tilannetta elintarvikevalvonnassa.					

Kaupunkiympäristötoimiala

Tavoite KH11: Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö	<i>Strateginen teema: Rakentuva kaupunki ja ympäristö</i> <i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>		<i>Muut toteutettavat linjaukset:</i>	
	TP 2016	TP 2017	Tavoite 2018	Toteutunut 31.12.2018
Yhdyskuntajätteestä hyödyntämiseen yhteensä	98,7 %	98,2	vähintään 98 %	ei vielä tiedossa
Yhdyskuntajätteestä materiaalihyödyntämiseen	18,7 %	19,6 %	kasvaa	ei vielä tiedossa
Tavoitteen kuvaus: Jätehuollon yhteistyöalueella tavoitteena on minimoida jätteen loppusijoitus ja edistää materiaalikierrätystä sekä jätteiden hyötykäyttöä. Tiedot hyödyntämisteestä saadaan kerran vuodessa. Laskelmassa huomioidaan vain Lounais-Suomen jätehuolto Oy:n vastaanottopaikoille päätyvät yhdyskuntajätteet, ei esim. tuottajien järjestämää hyötyjätteiden keräystä.				

Strategiset hankkeet (kh)

Hanke	Aikataulu	Budjetti	Hyötyta-voite/ (business case)	Yleinen tilannekuva	Tilanneyhteenveto
Kaupunkirakenne ja liikennejärjestelmä					Hanke, jonka alla olevat projektit raportoidaan erikseen. Hankkeen alla toteutetaan mm. seuraavia projekteja: Keskustan liikennesuunnitelma, Pysäköinnin linjaukset, Pyöräilyn kehittämissuunnitelma, Raitiotien suunnittelun jatkaminen sekä Runkobussilinjasto. Yleiskaavan ja keskustan liikennesuunnitelman luonnokset hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 5.11.2018 ja laitettiin nähtäville ja lausunnoille. Pyöräilyn kehittämissuunnitelma hyväksyttiin kaupunginhallituksessa 26.11.2018.
KYTO digitalisaatio					Hankkeen, jonka projektit raportoidaan erikseen. Hankkeen alla toteutetaan mm. seuraavia projekteja: DigiKYTO, Digitaalinen kaavoitusprosessi, Rakennusvalvonnan arkiston muuttaminen digitaaliseen muotoon, Tietomallinnuksen (BIM) käytön laajentaminen.
Pysäköinti-toiminnan kehittäminen					Hanke, jonka projektit raportoidaan erikseen. Hankkeen alla toteutetaan mm seuraavia projekteja: Pysäköinnin valvonnan järjestelmän uusiminen/kehittäminen, Pysäköintimittareiden uusiminen ja mobiilimaksamisen kehittäminen sekä Asukaspysäköinnin kehittäminen. Valmiiksi saatu asukaspysäköinnin sähköinen järjestelmä on käytössä todettu hyväksi. Hankkeen alla toteutettavat projektit etenevät, mutta aiemmasta resurssipulasta johtuen muutaman projektin aikataulusta ollaan hieman jäljessä.

Kaupunkiympäristötoimiala

Strategiset maankäytön hankkeet* (kh)

* Kh:n palvelutilaus

KESKUSTAN KEHITTÄMINEN -KÄRKIHANKE	<p>Kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta lisätään luomalla edellytyksiä keskustan palvelurakenteen kehittämiseksi. Keskustan asemaa ja elinvoimaisuutta vahvistetaan kehittämällä keskustaa kaupunkilaisten yhteisenä ja viihtyisenä olohuoneena. Varmistetaan keskustan saavutettavuus ja liikkumisen sujuvuus kaikilla liikennemuodoilla sekä paranetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä.</p> <p>Keskustan kehittämisen kokonaisuus on osa Turun kaupungin keskustan kehittämisen kärkihanketta ja siihen liitettävää toteutus suunnitelmaa. Sisällöllisiä tavoitteita toteutusprojekteille tulee keskustan kehittämisen visiosta (visio julkaistu 14.8.2017).</p>			Strateginen linjaus: 3.3.2
Fortuna –kortteli	Fortuna-korttelin alue kehitetään luovaa taloutta, kauppaa ja matkailua palvelevaksi alueeksi. Ratkaistaan rakennusten suojelun ja täydennysrakentamisen pääperiaatteet perustuen ja toteuttaen alueen kokonaiskonseptia.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.1.5, 3.3.8
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaava on valmis. Suunnittelu -0,001 M€	Rakennusten myynti käynniste	Rakennusten myynti + 0,5 M€, piharakenteiden suunnittelu -0,05 M€	Rakennusten myynti + 0,2 M€, piharakenteiden suunnittelua ei ole toteutettu
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Kauppatori	Kauppatorin miljöö kohotetaan arvoiseensa asuun. Tavoitteena on mm. parantaa rakenteiden, rakennusten ja valaistuksen laatua ja ulkonäköä ja järjestää toimintoja siten, että saavutetaan hyvin toimiva ja kaunis kauppatori. Pysäköinti on tarkoitus toteuttaa maan alle. Kauppiaskadun muuttaminen kävelypainotteiseksi alueeksi ja Yliopistonkadun muuttaminen kävelyalueeksi myös Kauppatorin kohdalla parantaa joukkoliikenteen palvelutasoa.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.7
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			TOTEUTUS	TOTEUTUS
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Katu-, liikenne ja miljöösuunnitelmat valmiita Rakennussuunnittelun tarjouspyyntövalmistelussa. Ei käynnistämispäättöstä. -0,22 M€	Vuokrasopimuksesta valitus KHO 0,103 M€	Arkeologiset kaivaukset. Infran suunnittelu valmistuu. Toteutus käynnistyy -2,05 M€	Arkeologiset kaivaukset torikentän osalta toteutettu. Suunnittelu osittain kesken, koska maanalaisten tilojen laajuus ei ole selvillä. Toteutus -2,6 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Mahdollisista verkostosiirroista vastaa hankkeen toteuttaja.	
Fabriikin alue (VR konepaja)	Kaupunkikeskustan ja kulttuurielämän laajentumisalue. Entisestä VR:n konepajarakennuksesta on kehkeytnyt merkittävä myös matkailua palveleva taupahtumapaikka ja yli 400 media-alan työpaikan keskittymä. Luovan talouden ja kulttuurin keskus. Logomon viereen toteutetaan uusi kerrostaloalue, Fabriikki, joka tarjoaa vetovoimaista keskusta-asumista noin 1300 asukkaalle. Yrjänänaukion arvokas puutaloympäristö rauhoittuu kun läpiajoliikenne vähennee Köydenpunojankaaren toteuttamisen myötä. Ratapihan yli rakennettavat sillat parantavat toteutuessaan merkittävästi kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja keskusta-alueen palveluiden saavutettavuutta.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.1.5, 3.3.1, 3.3.4
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			TOTEUTUS	TOTEUTUS
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Köydenpunojankaaren itäosan ja Vau-nukadun infran toteutus viimeistelyvaiheessa -2,06 M€	Vau-nukadun pysäköintialue valmistunut 0,359 M€	Veturikadun toteutus alkaa, louhintaa -0,5 M€	Aluetta toteutettu rakentajan tavoitteiden mukaan. Veturikadun toteutus ei ole alkanut.

Kaupunkiympäristötoimiala

Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -0,53 M€				
Logomon silta ja parkki	Ratapihan ylittävä kävelysilta parantaa Logomon luovan talouden keskuksen ja uuden Fabriikki-asuinalueen kytkentää kaupungin keskusta- ja mahdollistaa sujuvat yhteydet mm. keskustan hotelli- ja ravintolapalveluihin. Silta mahdollistaa myös pääsyn asemalaitureille, joka edistää matkojen yhdistämisketjuja. Ratapihankadun varren pysäköintitalon toteuttaminen palvelee sekä Logomoa että päärautatieaseman liityntäpysäköintiä. Pysäköintilaitos palvelee tulevaisuudessa myös Matkakeskusta.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.1.5, 3.3.1, 3.3.7</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			TOTEUTUS	SUUNNITTELU/ TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaava valmis, Brahenportin liittymä Ratapihankadulle suunniteltu Sillan suunnittelu - 0,32 M€	Sillan suunnittelu ja rakentaminen käynnissä 3,034 M€	Sillan rakentaminen -7,0 M€	Sillan suunnittelu ja rakentaminen, toteutunut -4,1 M€	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Linnanfältti	Linnanfältin alueen toteutuksen pääteemoja ovat kokeellinen puurakentaminen, kaupunkirakennetta eheyttävä ympäristöönsopeutuva täydennysrakentaminen, visuaalinen ja toiminnallinen kaupunkikeskustamaisuus, asuimen uudet muodot, hankkeen eri toimijoiden yhteistoiminta kehittämistyössä sekä vahvan omaleimaisen imagon ja identiteetin luominen alueelle arkkitehtonisesti modernin yleisilmeen ja ympäristötaiteen avulla. Uudisrakentamisella on tarkoitus vahvistaa historian ja olemassa olevan rakennuskannan antamia lähtökohtia.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.3, 3.3.5, 3.3.10, 3.3.4</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Pilaantuneiden maiden puhdistusta. Ennakoidut puhdistuskustannukset menivät pääosin tontinomistajille - 0,01 M€	Pilaantuneiden maiden puhdistus -0,14 M€ Tontit luovutettu 2,6 M€	Tonttien luovutus, +2,5 M€ Maaperän puhdistus -0,2 M€ Infran toteutus, -0,45 M€	Tonttien luovutus + 1,9 M€ Maaperän puhdistaminen Infran toteutus - 0,93 M€	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran tot. siirtyy vuodelle 2017	Ei vesihuollon investointeja. Kyse hulevesistä.	Vesihuolto valmis	Vesihuolto on valmistunut	
Turku Energian tontti	Turku Energian kortteli on jatkumo Linnankadun varren muille kehittämiss-hankkeille – Harppuunakortteli ja Linnanfältti ja siten toteuttaa strategista tavoitetta luoda pohjaa kasvulle kehittämällä kaupunkia suurina kokonaisuuksina. Selvitetään säilyvän rakennuskannan uusia innovatiivisia käyttötarkoituksia ja mahdollisuuksia rakentaa alueelle uusia asuinrakennuksia. Aluetta kehitetään yhdessä Turku Energian ja TVT Asunnot Oy:n kanssa tavoitteena korttelin elinvoimaisuuden vahvistaminen ja kohtuuhintainen keskusta-asuimen merellisessä ympäristössä.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.4, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.8</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			TOTEUTUS	SUUNNITTELU/ TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaluonnos hyväksytty	Esirakentamista valmisteltu	Kaava voimassa. Infran suunnittelu. Johtojen ja laitteiden siirrot, -1,307 M€	Kaava hyväksytty, mutta kaavasta valittu (KHO 1/2019). Suunnittelu käynnissä. Johtosiirrot osittain tehty. -0,55 M€	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Kakola	Vetovoimainen jokirantaan tukeutuva, rakenteilla oleva keskustan täydennysrakentamisalue noin 1200 asukkaalle. Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään vanhan rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista. Entinen vankila-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa, puistoinen mäki-alue lisää ympäröivien kaupunginosien viihtyisyyttä ja on läntisen keskustan oma keidas. Toteutetaan funikulaari yhdessä förin kanssa parantaa alueen saavutettavuutta ja palvelee myös matkailua.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.2, 3.3.3, 3.3.5, 3.3.8</i>	

Kaupunkiympäristötoimiala

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutusta ja suunnittelua -0,02 M€	Kakolan tornin asemakaavaehdotus KSYLK 12.12.2017. Kakolan- ja Tiililinnankadun suunnittelu käynnistetty Funikulaarin kilpailutuksen valmistelu 0,13 M€	Kakolan tornin asemakaavan muutos (MKS) KV, Infran suunnittelu, Funikulaarin rakentaminen -3,0 M€ Infran toteutus, -0,9 M€	Asemakaava voimassa. Infran suunnittelu kesken, Funikulaari - 3,36 M€ Infran toteutus kesken	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Vesihuolto valmis	Vesihuolto on valmis	
Herrainkulma / Linnankatu 24	Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja palveluja. Suunnittelun tavoitteena on myös vahvistaa jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen asemaa keskusta-alueella. Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia keskustatoiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 2.3.7, 3.3.2, 3.3.5</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaluonnoksen hyväksyminen	Ehdotus hyv. KSYLK 12.12.2017 muutettuna, uudelleen nähtäville 1/18. MKS-neuvottelut.	Maankäyttö sopimus Asemakaava KV	KV hyväksynyt 11.6.2018, valitettu HO:een. Voimaan muilta kuin valituksenalaisilta osin.	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Matkakeskus (yhdistetään mahdollisesti Aninkaisten kokonaisuuteen)	Matkakeskushankkeen tavoitteena on vahvistaa Turun asemaa logistisena solmukohtana. Matkakeskus on osa Tunnin juna –hanketta. Matkakeskusajattelussa yhdistetään samaan palvelukokonaisuuteen kaikki niin kansainväliset, valtakunnalliset kuin kaupunkiseudunkin liikennemuodot. Hanketta toteutetaan kaupunginhallituksessa erikseen määritellyllä palvelukonseptilla ja sisällöillä sekä päätöksessä asetettavien yksityiskohtaisemmin tavoittein. Matkakeskus edesauttaa kestävästä liikenteestä ja liikkumisen kaupunkirakenteellisia edellytyksiä. Matkakeskuksen hanketta edistetään osana keskustan kehittämisen kärkihanketta. Sen tulee tukea keskustan elinvoiman vahvistamista yhdessä Aninkaisten ja Puutorin alueiden kehittämisen kanssa.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.1, 3.3.7</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			SUUNNITTELU		
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Kehittämissuunnitelma tehty		Selvitykset	Ei ole edennyt. Odottaa ratapihan suunnittelua.	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Turku Ratapiha -hanke	Tavoitteena on luoda edellytykset huomattavalle vetovoimakohteelle, joka sisältää tapahtuma-, liikunta- sekä urheilutoiminnot ja muu elämyksellisyyttä ja hyvinvointia tukevat käyttötarkoitukset sekä asuminen. Sisällössä keskeisiä tavoitteita ovat myös hankkeen kytkeminen tukemaan pohjoisen kasvuyöhykkeen kehitystä sekä siihen liittyviä tunnin juna- hanketta ja seudullista liikennejärjestelmätyötä. Hankeesta tullaan yhteistyöllä luomaan myös innovaatioalusta kaupungin smart and wise –kärkihankkeen mukaiseen kehittämiseen, johon keskeisinä osina liittyvät digitalisaatio-, ilmasto- ja hiilineutraalisuustavoitteet. Hankeella toteutetaan osaltaan Keskustan kehittämisen kärkihanketta.				
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			UUSI	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)		Kaupallinen selvitys valmistunut 12/2017	Asemakaavaluonnos	Arkkitehtikilpailun ratkaisu 10/2018. Luonnos hyv. 24.4.2018. Ehdotuksen valmistelu.	

Kaupunkiympäristötoimiala

Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Österblad	Selvitetään alueen erilaisia täydennysrakentamismahdollisuuksia keskusta- toiminnoille kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa ympäristössä. Toteuttaa stra- tegistä tavoitetta painottamalla kasvua keskustaan.			<i>Toteuttaa myös strate- gisia linjauksia 3.3.2, 2.3.7</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kus- tannus (milj. €)	Kaavan laatimisso- pimus valmisteltu	Maanomistaja teet- tänyt selvityksiä ja suunnitelmia luon- noksen pohjaksi.	Asemakaavaluon- nos Asemakaavaehdo- tus	Odottaa maanomis- tajan selvityksiä ja suunnitelmia.	
Turun Vesihuolto Oy:n toimen- pide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Forum kortteli	Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti kehittää kaupunkikeskus- tan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä.			<i>Toteuttaa myös strate- gisia linjauksia 3.3.3</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			UUSI/ SUUNNIT- TELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kus- tannus (milj. €)			Maankäytösopimus Asemakaava KV	Luonnos hyväksytty 20.2.2018, ehdotuk- sen valmistelu. Ase- makaavaehdotus KYLK 29.1.2019.	
Turun Vesihuolto Oy:n toimen- pide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Keskustan pyörätiet				<i>Toteuttaa myös strate- gisia linjauksia 3.3.6, 3.3.7</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			UUSI / TOTEU- TUS+SUUNN.	SUUNNITTELU/ TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kus- tannus (milj. €)			Infran toteutus + suunn. -1,06 M€: Puutarhakatu välillä Koulukatu-Humalis- tonkatu, Kivenhak- kaajanpolku sekä Kaskenkadun pyö- räkaistat	Infran suunnittelu ja toteutus -0,97 M€ Puutarhakadun vii- meistetyt kesken, Kivenhakkaajanpo- lun sijaan toteutettu Uraputken pyörätie, Kaskenkadun pyö- räkaistat valmiit.	
Turun Vesihuolto Oy:n toimen- pide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Ruusukortteli (TVT)	Ruusukorttelin asemakaavassa selvitetään erilaisia täydennysrakentamis- mahdollisuuksia tavoitteena lisätä kohtuuhintaista keskusta-asumista moni- puolisten palveluiden äärellä. Sujuvan arjen ja yhteisöllisyyden edistämiseksi alueelle tavoitellaan myös palveluja eri-ikäisille.			<i>Toteuttaa myös strate- gisia linjauksia 3.3.5, 3.3.2, 3.3.10</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			TOTEUTUS	UUSI	
Toimenpide ja toimenpiteen kus- tannus (milj. €)	Asemakaavaehdo- ituksen valmistelu, hakijan lisäselvityk- set, infran suunnit- telu viimeistelyvai- heessa	Asemakaava hyv. KV 15.5.2017, vali- tus HaO. Ratkaisu päivähoito- verkosta hyv. KH 20.11.2017 § 499	Päiväkodeille väistö/ uudet tilat	Asemakaava ku- mottu 1.11.2018 hallinto-oikeuden toimesta. Uudelleen kaavoitus käynnistetään. Kh 19.11.2018	
Turun Vesihuolto Oy:n toimen- pide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Telakkaranta	Rakenteilla oleva vetovoimainen merellinen keskustan täydennysrakentamis- alue noin 900 asukkaalle. Uudisrakentamisen ohella alueella edistetään van-			<i>Toteuttaa myös strate- gisia linjauksia 3.3.9, 3.3.8, 3.3.7</i>	

Kaupunkiympäristötoimiala

	han rakennuskannan uudiskäyttöä sekä uuden ja vanhan innovatiivista yhteensovittamista. Entinen telakka-alue kytkee sen ympärillä olevat kaupunginosat toisiinsa; jokirantaan toteutettava arki- ja työmatkaliikennettä palveluva jalankulku- ja pyöräilyreitti edistää terveydelle tärkeää hyötyliikuntaa.			
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran toteutus -0,28 M€	Infran viimeistelytöitä 0,31 M€	Infran toteutusta -0,05 M€	Infran viimeistelyä 0,3 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				

AURAJOEN RANNAT	Kytkeytyy Turun keskustan kehittämisen kärkihankkeeseen. Vision pohjalta laaditun toteutussuunnitelman kautta kytkeytyviä toteutusprojekteja liitetään osaksi tätä kokonaisuutta. Hankekokonaisuudella tavoitellaan keskustan Aurajoen varren palveluiden kehittämisen edellytysten parantamista sekä tuetaan mahdollisuuksia palveluiden kehittämiseen.			<i>Strateginen linjaus: 3.3.2</i>
Tilannekatsaus ja kehittämissuunnitelma	Selvitetään Aurajokeen kytkeytyvän infra ja infraan kytkeytyvien palveluiden kokonaistilanne.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe (Hankeharkinta, uusi, suunnittelu, toteutus, ylläpito)			UUSI / HANKEHARKINTA	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)		Aurajoen ja sen rantojen yleisperiaatteet, suunnitelma valmis	Tilannekatsaus / Kehittämissuunnitelman laatiminen, -0,05 M€	Kausimyyntipaikkojen selvitys valmisteltu.
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Agrikolankadun Aurajoen rantaväylä				<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				

TURUN TIEDEPUISTO -KÄRKIHANKE	Kupittaa – Itäharju aluetta kehitetään osana Turun kampus ja tiedepuisto kärkihanketta. Kokonaisuudella tavoitellaan sekoitettua kaupunkirakennetta. Alue tarjoaa kehittämisalustan asumisen, liikenteen, palveluiden ja elinkeinojen kehittämiselle. Aluetta toteutetaan uusilla verkostomaisilla toimintatavoilla. Alueelle luodaan toiminnaltaan aktiivista ja toimintoiltaan monipuolista kaupunkiympäristöstä. Tavoitteena on yhdistää Kupittaa ja Itäharjun alueet yhtenäiseksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi, jolloin suunnittelussa tutkitaan Kupittaa ja Itäharjun alueen kokonaisvaltaista yhdistämistä sillalla, kansiratkaisulla tai rakennuksin. Alueelle luodaan kampuksen ja tiedepuiston sijoittumis- ja investointimahdollisuuksia luovia osakokonaisuuksia, jotka tukevat kärkihankkeen osana laadittavan masterplanin tavoitteita. Kokonaissuunnittelu sovitetaan yhteen alueen visiotyön yhteydessä laaditun masterplanin kanssa. Tavoitteena sekoitettu kaupunkirakenne. Masterplanin konseptitarkasteluun perustuen alueen rakentamisen volyyymi tulee olemaan n. 750 000 – 1 000 0000 k-m2.			<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>
--------------------------------------	---	--	--	---------------------------------------

Kaupunkiympäristötoimiala

Itäharjun liittymä	Mahdollistetaan Itäharjun teollisuusalueen liittäminen Helsingin moottoritien katualueeseen alueen toimivien liikennetarkaisujen luomiseksi. Samalla tarkastellaan ympäröivää maankäyttöä.			<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.7</i>
Huom. kohdistus ja nimikemuutos. Korvaa Itäharjun aloituskorttelin.	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI/ SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Asemakaavaehdotus Infran suunnittelu, -0,04 M€	Asemakaavoituksen käynnistäminen, OAS ja tavoitteet 4.12.2018. Infran suunnittelua ei ole käynnistetty.
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Itäharjun kärki ja Kupittaa kansi	Tavoitteena on yhdistää Kupittaa ja Itäharjun alueet yhtenäiseksi toiminnalliseksi kokonaisuudeksi, jolloin suunnittelussa tutkitaan Kupittaa ja Itäharjun alueen kokonaisvaltaista yhdistämistä sillalla, kansiratkaisulla tai rakennuksin. Maankäyttö tarkastellaan perustuen visiotyön yhteydessä laadittuun masterplaniin ja siitä johdettuun yleissuunnitelmaan.			<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.10</i>
Huom. korvaa Kupittaa kampuskorttelin ja (AMK Kampus ja Itäharjun silta) kokonaisuuden	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI/ SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Kilpailu Asemakaavaluonnos	Innovaatio-, suunnittelu - ja toteutuskilpailun yleisperiaatteiden hyväksyminen ja tavoitteiden asettaminen, KH ja-osto 22.10.2018
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Voimakatu	Tutkitaan ja mahdollistetaan Itäharjun teollisuusalueen joukkoliikenteen kytkeytyminen (joukkoliikenneakseli) muuhun liikenneverkkoon. Suunnittelun pohjana raitiotielinjaus. Liitetään tarkasteluun liikenneakseliin sitoutuvan maankäytön suunnittelu. Sekoitettua kaupunkirakennetta. Maankäyttö tarkastellaan perustuen visiotyön yhteydessä laadittuun masterplaniin ja siitä johdettuun yleissuunnitelmaan.			<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.10, 3.3.10</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Pääskylvuorenrinne	Tavoitteena on toteuttaa uusi asuinalue, jonka yhteydessä tulee tarkastella alueen liittyminen olemassa olevaan katu-, kävely- ja pyörätieverkostoon. Jaaninpuiston merkitystä alueelle tulee vahvistaa. Suunnittelualueen maapohja on kokonaan kaupungin omistuksessa			<i>Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.5, 3.3.4</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			TOTEUTUS	TOTEUTUS
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotus nähtävillä ja lausunnoilla. Infran suunnittelu aloitettu Jaaninojan ylitystä sillasta ja kadusta Infran suunnittelu -0,03 M€	Infra rakentamisvalmius 2018. Tonttien luovutus siirtyy vuoteen 2019. -0,2 M€, +1,6 M€	Infran toteutus, -1,8 M€ Tonttienluovutus, +1,6 M€	Infran toteutus -1,9 M€, Tonttien luovutus siirtynyt vuodelle 2019
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)		Infran suunnittelu valmis 0,004 M€	Infran toteutus,-0,5 M€	Vesihuollon toteutus -0,16 M€

Kaupunkiympäristötoimiala

SKANSSI	Skanssin alue on nimetty kaupungin strategiseksi hankkeeksi (Kh 5.11.2012 § 509). Tavoitteena on toteuttaa vetoimainen kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue. Alueen sivuitse suunniteltu raitiotielinjaus mahdollistaa tiiviin maankäytön ja liikenteen tukeutumisen tehokkaaseen joukkoliikenteeseen. Alueelle suunnitellaan uusiutuvaa energiaa hyödyntäviä ratkaisuja. 2012 laaditussa yleissuunnitelmassa alueelle mahdollistetaan noin 350.000 – 400.000 kerrosalaneliometriä asuinrakentamista sekä koulu- ja työpaikkatiloja. Uusia asukkaita alueelle tulisi noin 7.000 – 8.000.			Strateginen linjaus: 3.3.1
Skanssin keskuspuisto (ent. Skanssinkatu etelä)	Tavoitteena on Skanssin keskuspuiston virkistysalueen sekä Skanssinkadun päätyyn sijoittuvan kerrostalo- ja palvelukorttelin suunnittelu ja toteuttaminen. Skanssin keskuspuiston virkistysalue toimii alueen sydämenä ja on Skanssin keskeisiä vetovoimatekijöitä. Virkistysalueen läpi kulkevilla jalankulku-, pyöräily- sekä hulevesireiteillä on keskeinen rooli kaupunginosan teknisen toimivuuden kannalta.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia: 3.3.4, 3.3.5
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Asemakaava KV Infran suunnittelu ja toteutus (viheralueet), -0,3 M€	Asemakaava KV 27.8.2018. Infran suunnittelu viheralueiden osalta kesken. -0,12 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Itäskanssi	Itä-Skanssin läpi kulkevan joukkoliikennepainotteisen kadun varteen sijoittuu suuri osa Skanssin tulevasta asuinrakentamisesta. Tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen asuinalue palveluineen. Alueen keskelle sijoittuu Skanssin monitoimitalo.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.4, 3.3.6, 3.3.7
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Tontinluovutuskiilpailu ei tuottanut toivottua tulosta, kaavaehdotuksen valmistelu siirtynyt. Kadun ja viheralueen yleissuunnitelma Infran esisuunnittelu -0,005 M€		Monitoimitalon tarveselvitys Maankäyttösopimus Asemakaava KV Infran suunnittelu - 0,05 M€	Asemakaavaehdotuksen valmistelu. Infran suunnittelu kesken. - 0,1 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran suunnittelu - 0,008 M€			
Skanssinmäki (ent. Skanssinkatu länsi, Treston)	Skanssinmäki yhdistää asumista ja työpaikkoja. Yritystoiminta alueella jatkuu samalla kun uusien työpaikkojen syntyminen alueelle mahdollistetaan. Alueelle sijoitetaan myös asumista. Alueelle on tavoitteena suunnitella ja toteuttaa kestävä kehityksen periaattein toimiva monipuolinen alue.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.3, 3.3.6
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI/ SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Asemakaavaehdotus	Asemakaavaluonnoksen valmistelu.
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
LINNAKAUPUNKI	Linnakaupungin alueen kokonaistavoite on kehittää siitä uusi kaupunginosa. Alueelle tavoitellaan yhteensä noin 10 000 - 15 000 uutta asukasta. Työpaikka- ja elinkeinoelämälle tavoitellaan noin 450 000 kerrosneliömetrin kaavavarantoa. Alueelle toteutetaan tarvittavat peruspalveluverkon toiminnot			Strateginen linjaus: 3.3.1, 3.3.4

Kaupunkiympäristötoimiala

	sekä kaupalliset palvelut. Alueelle tullaan muodostamaan nykyaikaiset joukkoliikenteen ja kevyenliikenteen verkostot. Linnakaupungin tavoitteena on luoda alueesta vetovoimainen kohde niin asukkaiden kuin elinkeinoelämän näkökulmasta. Toimiva, turvallinen kestävä liikunnan ympäristö. Korkeatasoinen arkkitehtuuri ja laadukkaat julkiset kaupunkitilat. Kantakaupunkimaisen keskustan laajentumisalueen toteuttaminen. Monimuotoinen sekoittunut kaupunkirakenne. Asuntorakentamisen monipuolinen ja laadukas toteuttaminen. Kiinteistöautomaation kehittämisen edellytysten turvaaminen. Osin korkeaa, laadukasta rakentamista.			
Kirstinpuisto	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen kumppanin kanssa Linnakaupungin osayleiskaavan pohjalta. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta.			Toteuttaa myös strategia linjauksia: 3.3.5, 3.3.7
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Selvitykset ja asemakaavaluonnoksen valmistelu päätöksentekoon	Luonnos hyväksytty KSYLK 14.2.2017, ehdotuksen valmistelu. Infran yleissuunnittelu käynnissä 0,09 M€	Asemakaava KV Maankäyttösopimus Infransuunnittelu, -0,3 M€ Infran toteussuunnittelu	Asemakaavaehdotuksen valmistelu. Viitesuunnitelmien työstäminen ja lisäselvitykset. Infran toteussuunnittelu käynnistetty -0,06 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Infran suunnittelu, -0,05 M€	Vesihuollon suunnittelu käynnistetty
Herttuankulma	Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta. Alueelle on tarkoitus sijoittaa palvelukeskus entisen tupakkatehtaan rakennuksen yhteyteen ja kerrostalovaltainen asuinalue yli 4000 asukkaalle. Alueen pinta-ala on noin 8 ha ja se on suurelta osin kaupungin omistuksessa.			Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.9, 3.3.8, 3.3.7
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU/ TOTEUTUS
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotuksen valmistelu. Infran esisuunnittelu käynnissä Kaavavalmius ei mahdollistanut infran suunnittelua	Ehdotus hyväksytty KSYLK 12.12.2017 MKS-neuvottelut käynnissä	Asemakaava lainvoimainen Infran suunnittelu, Johtojen siirrot -1,1 M€	Asemakaava voimaan 7.7.2018. Infran suunnittelu käynnissä. Johtojen siirtotyöt lähes valmiit, -1,0 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)		Suunnittelu alkaa 2018	Infran suunnittelu -0,01 M€	Yleissuunnitelma valmis
Vaasanpuisto	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen entiselle jätevedenpuhdistamon alueelle. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä ja monipuolista asumista kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta. Veden läheisyys lisää kaupungin vetovoimaisuutta. Alueen osayleiskaava mahdollistaa korkean rakentamisen. Alueella on merkittävä pilaantuneiden maiden ongelma johon on löydettävä taloudellisesti kannattava toteutusmalli.			Toteuttaa myös strategia linjauksia 3.3.4, 3.3.5, 3.3.9
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Siirretty eteenpäin vuoden 2017 sopimuksessa Selvitykset	PIMA selvitys tehty	Selvitykset	Hulevesialtaan suunnittelu ja rakennusten haitta-ainekartoitus on tehty.
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				

Kaupunkiympäristötoimiala

Harppuunakortteli	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen. Kumppanuuskaava. Asuntotuotantoa.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.7, 3.3.4, 3.3.9</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI/YLLÄPITO	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Infran suunnittelu - 0,001 M€	Katusuunnittelu käynnissä Infra rakentamisvalmius 2018 0,001 M€	Hulevesilinjojen rakentaminen, -0,25 M€	Ei ole ollut tarvetta erillisten hulevesilinjojen rakentamiseen. Suunnittelu - 0,02 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Linnan makasiinit	Tavoitteena on kaupunkikeskustan laajentaminen ja merellisen kaupunkikeskustan kehittäminen kumppanin kanssa. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle, kehittää kaupunkikeskustan elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä tarjoamalla mm. houkuttelevia asuin- ja työpaikkaympäristöjä kävely- ja pyöräilyetäisyydellä kaupungin keskustasta.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI	HANKEHARKINTA
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Selvitykset	Liitetään osaksi satamahanketta.
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				

LOGICITY	Logistiikan ja tuotannollisten toimialojen LogiCity on yksi kaupungin maankäytön painopistealueista. Pyrkimyksenä on strategian tavoitteiden mukaisesti luoda pohjaa kaupungin kasvulle luomalla uusia teollisuus- ja logistiikan työpaikka-alueita lentokentän yhteyteen. Tavoitteena on myös mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskorttelien toimintaa. Ajanmukaistamalla alueella olevien teollisuuskorttelien asemakaavat luodaan edellytykset kysyntää vastaavalle kaupungin omistuksessa olevalle elinkeinotonttitarjonnalle.			<i>Strateginen linjaus: 3.3.1</i>
Vaiste (ent. Maa-ainespuiisto)	Maa-ainespuiiston asemakaava-alueella tavoitteena on ensisijaisesti laajan ylijäämämassojen sijoituspaikan sekä muiden maa-ainesten käsittelyä ja varastointia mahdollistavan alueen sijoittaminen Saramäkeen. Aluetta laajennetaan koskemaan Vaisten aluetta. Muutoksella mahdollistetaan laajemman kokonaisuuden ja tätä kautta logistiikka ja työpaikatonttitarjonnan edellytykset.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			TOTEUTUS	TOTEUTUS/ YLLÄPITO
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaava KV, Vaijeri- ja Kettinkikadun suunnittelu käynnissä Kettinkikadun toteutus käynnissä -0,03 M€ Infran toteutus -0,01 M€		Infran suunnittelu ja toteutus, -0,57 M€	Vaijerikadun rakentaminen valmis. -0,2 M€
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				
Mustasuo	Mustasuon asemakaava-alueella tavoitteena on mahdollistaa Toijalan radan hyödyntämistä osana siihen rajoittuvien teollisuuskorttelien toimintaa. Mustasuon kaava-alueen toteuttaminen lisää kaupungin omistuksessa olevaa elinkeinotonttitarjontaa.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.1.3, 3.3.4, 3.3.7</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU

Kaupunkiympäristötoimiala

Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavaehdotuksen valmistelu päätöksentekoon (>mks) Infran suunnittelun aloittaminen kaavaehdotuksen jälkeen Ei Infran suunnittelua	Ehdotus hyväksytty 31.1.2017 KSYLK MKS kesken	Maankäyttösopimus Asemakaava KV	Maankäyttösopimusneuvottelut siirryneet vuodelle 2019	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)		Infran toteutus 0,42 M€			

BLUE INDUSTRY PARK	Tavoitteena on suunnitella Pernoon meri- ja metalliteollisuuteen keskittyvää tuotannollista kohdetta. Aluekokonaisuus, joka on yksi viidestä strategisista maankäytön hankkeesta ja muiden ohella tukee Turun asemaa osana pohjoista kasvukäytävää. Alueen kehittämistä koordinoidaan kehittämissuunnitelman pohjalta.			Strateginen linjaus: 3.3.1	
Väyläinvestoinnit	Mahdollistetaan alueen uudet liittymäjärjestelyt. Erillinen päätös.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			UUSI / TOTEUTUS	TOTEUTUS	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)		Telakan liittymän asemakaava hyväksytty KSYLK 12.12.2017 (voimaan 27.1.18). BIP konseptisuunnitelma valmis 12.2017 Infran rakentaminen käynnissä 0,202 M€	Telakan liittymän asemakaava KYLK Telakan uusi katuyhteys suunnittelu ja toteutus -2,0 M€	Telakan liittymän asemakaava voimaan 27.1.18. Porttien välinen tieyhteys valmis. -2,2 M€	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					

HALISTENVÄYLÄ	Halistenväylän hankekokonaisuus muodostuu kahdesta eri projektista eli Koroistenkaaresta ja Koroisista. Koroistenkaaren projektissa on tavoitteena muuttaa Koroistenkaaren ja Ohitustien väliin jäävän asemakaavoittamaton alue pääosin liike- ja toimistorakennusten alueeksi, joka liitetään olemassa olevaan katuverkoston Koroistenkaaren tietä jatkamalla Topinojan tieliittymään saakka. Koroisten projektissa tavoitteena on mahdollistaa uuden katuyhteyden rakentaminen Markulantieltä Halistensillalle sekä tämän kadun yhdistäminen Koroistenkaareen. Tarkoituksena on myös mahdollistaa uudisrakentaminen soveltuvilla alueilla sekä luoda edellytyksiä jokivarren aktiivisemmalle virkistyskäytölle. Hankkeeseen liittyy myös uuden siirtolapuutarha-alueen toteutuksen mahdollistaminen joka toteutetaan erillisenä asemakaavallisena tarkasteluna.			Strateginen linjaus: 3.3.7	
Koroistenkaari	Tavoitteena on muuttaa Koroistenkaaren ja Ohitustien väliin jäävän asemakaavoittamattoman suurelta osin kaupungin omistuksessa oleva alue pääosin liike- ja toimistorakennusten alueeksi. Uusi alue liitetään olemassa olevaan katuverkoston Koroistenkaaren tietä jatkamalla Topinojan tieliittymään saakka. Tarkoituksena on myös selkiyttää alueen ulkoilu- ja virkistysreitistö. Samalla tutkitaan Kaarinan kaupungin puolelle sijoittuvan tuotanto- ja liikeraennusalueen liittämistä katuverkoston Turun kautta.			Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.1.3, 3.3.4	
Huom. Koroistenkaaren jatkeen toteuttaminen osana kehäväylää riippuu Koroisten toteutusaikataulusta	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			SUUNNITTELU/TOTEUTUS	SUUNNITTELU	

Kaupunkiympäristötoimiala

Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Asemakaavan hyväksyminen KV ja kaava voimassa, infran toteussuunnittelun tarjouspyyntö valmistelussa Infran suunnittelu siirtyy 2017 -0,002 M€	Infran suunnittelu käynnissä	Katusuunnittelu valmis Infran toteutus alkaa, Varikkokatu ja Särvankatu -0,95 M€	Katusuunnitelma valmis. Toteutus siirtynyt vuodelle 2019 syyskuun 2018 säästöohjelmaan perustuen.	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)		Infran suunnittelu 0,009 M€	Infran toteutus, -0,7 M€	Vesihuollon suunnittelu valmis. Toteutus siirtynyt vuodelle 2019 syyskuun 2018 kaupungin säästöohjelmaan perustuen	
Koroinen	Liikenteellisesti tavoitteena on mahdollistaa uuden katuyhteyden rakentaminen Markulantieltä Halistensillalle sekä tämän kadun yhdistäminen Koroistenkaareen. Samalla Gregorius XI:n tien liikennejärjestelyjä kehitetään. Vanhan Tampereentien ja rautatien tasoristeyksen tilalle suunnitellaan alkukkaa nykyistä tasoristeystä etelämmäksi. Vanhan Maarian Kirkkosillan on tarkoitus jäädä kevyen liikenteen käyttöön. Rautatien osalta kaavoituksen yhteydessä selvitetään kaksirataistamista sekä mahdollisten paikallisjunapysäkkien sijoitumista alueella. Tavoitteena on mahdollistaa uudisrakentaminen soveltuvilla alueilla sekä luoda edellytyksiä jokivarren aktiivisemmalle virkistyskäytölle. Alue on kaupungin omistuksessa.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.4, 3.3.5</i>	
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Selvitykset, kaavaluonnoksen valmistelu Ei Infran suunnittelua	Selvitykset, kaavatalouslaskenta Infran suunnittelu käynnissä 0,04 M€	Asemakaavan valmistelu, -0,1 M€	Asemakaavan valmistelu jatkuu	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					
Koroisten siirtolapuutarha	Mahdollistetaan siirtolapuutarhatoimintojen toteutus alueelle.			<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia 3.3.2, 3.3.3</i>	
Huom. Siirtolapuutarha on irroitettu Koroisten kokonaisuudesta omaksi kaavaksi.	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	
Vaihe			UUSI/ SUUNNITTELU	SUUNNITTELU	
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)	Suunnitelma tehty, odottaa Koroisten asemakaavaluonnosta.		Asemakaava KV/ Tekniikan ja alueen suunnittelu	Tehty arkeologisia lisäselvityksiä ja kaavaehdotus valmistella.	
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)					

RUNKOBUSSILINJASTO (Salonen)	<p>Turun kaupungin strategia jatkuu vuoteen 2040 ja Turun kaupunkiseudun rakennemalli vuoteen 2035. Myös kaupungin kärkihankkeet katsovat vahvasti tulevaisuuteen. Turun seudulla on kehitetty määrätietoisesti uutta seudullista joukkoliikennettä, Föliä. Kesällä 2014 toteutettu muutos toi suuria parannuksia lippujärjestelmään ja matkustajainformaatioon. Joukkoliikennejärjestelmän ydin – bussilinjasto – vaatii kuitenkin vielä kehittämistä ja muutoksia, jotta joukkoliikenteen kulkutapaosuutta sekä kaupunkiseudun viihtyisyyttä ja vetovoimaa saadaan kehitettyä kaupungin linjausten mukaisesti. Toteuttaa MAL-sopimusta.</p> <p>Runkobussilinjasto hankekokonaisuuden tavoitteet kh päätöksen 8.8.2016 mukaisesti;</p> <ul style="list-style-type: none"> - joukkoliikenteen runkolinjaston edellyttämien etuuksien toteuttamissuunnitelma laaditaan vuoden 2016 loppuun mennessä 	<i>Strateginen linjaus: 3.3.7</i>
-------------------------------------	---	-----------------------------------

Kaupunkiympäristötoimiala

	<ul style="list-style-type: none"> - toteuttamissuunnitelman perusteella joukkoliikennekatu- ja etuusjärjestelyt sekä liikennevaloetudet toteutetaan taloussuunnitelmakaudella 2017 – 2020 talousarvion raameissa - linjastouudistus toteutetaan yhdellä kertaa vuonna 2020 - linjastouudistus perustuu Kauppatorin kautta kulkeviin runkolinjoihin sekä keskustan ulkopuolelle toteutettavaan kehärunkolinjaan - täydentävän linjaston roolia selkeytetään perustuvaksi entistä enemmän syöttöyhteyksiin - laskelma liikennöinnin lisäämisestä aiheutuvista kustannuksista tuodaan kaupunginhallituksen käsittelyyn vuoden 2018 loppuun mennessä 			
				<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI/ SUUNNITTELU	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			joukkoliikennekai- tojen suunnittelu, -0,05 M€	Runkolinjaston vaihtopysäkkien suunnittelu.
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				

TOPINPUISTO	<p>Topinpuiston alueen kasvavaa kiertotalousliiketoimintaa edistetään maankäytön ratkaisulla. Topinpuistossa kehitetään vanhasta kaatopaikka-alueesta nykyajan haasteisiin vastaavaa kiertotalouskeskusta. Visiona on tehdä Turusta nollajätealue, mikä merkitsee täydellistä siirtymistä jo nyt vähäisestä jätteen loppusijoituksesta kaikkien materiaalien hyötykäyttöön. Alueelle on koottu materiaalikiertotalouden yritysten keskittymä ja sitä vahvistetaan edelleen kehittämiskumppanuuksien ja vaikuttavien pilottihankkeiden kautta. Kiertotalouden kehitystyö on myös osa Turun kaupungin Smart and Wise –kärkihanketta. Hanke toteuttaa Kaupunkiympäristötoimialan strategisen sopimuksen tavoitetta KH11: materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö.</p>			<i>Strateginen linjaus: 3.3.6</i>
				<i>Toteuttaa myös strategisia linjauksia</i>
	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Vaihe			UUSI	SUUNNITTELU
Toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)			Selvitykset, kaavaluonnos	Kaavaluonnoksen valmistelu
Turun Vesihuolto Oy:n toimenpide ja toimenpiteen kustannus (milj. €)				

Kaupunkiympäristötoimiala

Kaavoitusohjelma (kh)

Käynnissä olevien yleiskaavojen hyväksyminen:

	TP 2016	TP 2017	TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Yleiskaava 2029	Luonnoksen valmistelu	Luonnoksen valmistelu	Luonnos Kh	Luonnos hyväksytty Kh:ssa 5.11.2018.
Hirvensalon osayleiskaavan tarkistus	Lausuntopyynnöt lähetetty 14.12.2016. Lausuntojen perusteella oyk:n viimeistely, jonka jälkeen ehdotus.	Ehdotus hyv. Kh 4.12.2017 ja nähtäville joulukuussa. Natura-lausuntoa arvioinnin täydennyksestä ei ole saatu vuoden loppuun mennessä.	Kaavan hyväksyminen Kv	KV hyväksynyt 11.6.2018, valittu HO:een
Satava-Kaksikerran osayleiskaava	Luonnoksen valmistelu	Lausunnot ja mielipiteet saatu, ehdotuksen valmistelu alkanut	Ehdotus Kh	Tarkennetut lausuntopyynnöt, internetkysely. Hyväksymiskäsittely vuonna 2019.
Lentokentän ympäristön osayleiskaava	Ehdotuksen valmistelu	Selvitysten tarkentaminen odottanut Finavian toimia	Selvitykset	Odottanut Finavian toimia. Selvitysvaihe.
Maaria-Ilmaristen osayleiskaava	Luonnoksen valmistelu	Luonnos hyv. Kh 3.4.2017, ollut nähtävillä ja lausunnot saatu. Ehdotuksen valmistelu käynnistynyt.	Kaavan hyväksyminen Kv	Ehdotuksen valmistelu. Odottanut Liedon toimenpiteitä.

Käynnissä olevien asemakaavojen hyväksyminen:

Asemakaavoitusohjelman 2018 mukaan valmistuviksi ohjelmoitujen asemakaavojen toteuma. Taulukossa maankäytön strategiset hankkeet on merkitty *:llä. Hankkeiden kohdalla olevat numerot viittaavat alla oleviin karttoihin.

Tavoitteet

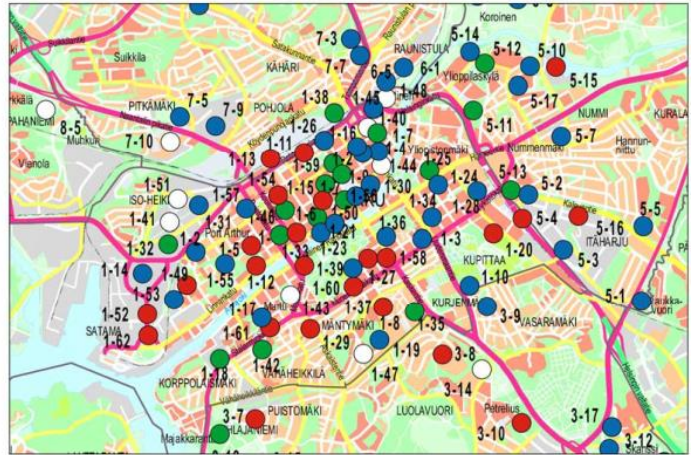
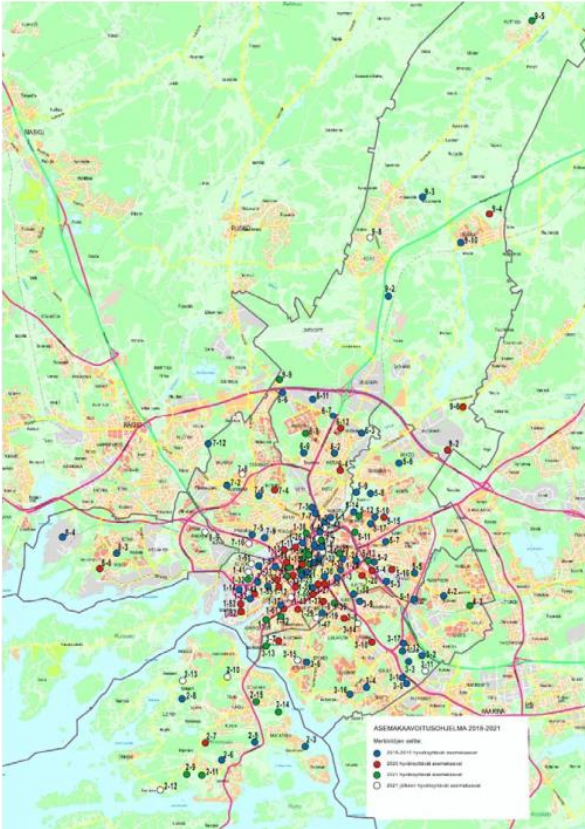
TA 2018	Toteutunut 31.12.2018	Selitys poikkeamalle
2018 hyväksyttävät asemakaavat		
33 kpl, josta 7 strategista*		
KESKUSTAN KEHITTÄMINEN		
*Herrainkulma/ Marina-Linnank.24 (MKS) 1-23	Kv hyväksynyt 11.6.2018, valitettu hallinto-oikeuteen. Voimaan muilta kuin valituksenalaisilta osin 27.10.2018.	
*Forum (MKS) 1-56	Kaavaehdotus lausunnoilla loka-marraskuussa 2018.	Neuvottelut kiinteistönomistajien kanssa. Ehdotus KYLK 28.1.2019
Kakolan torni (MKS) 1-55	Kv hyväksynyt 16.4.2018. Voimaan 30.6.2018.	
Konserttitalo UUSI 1-16	Tarveselvitys KH 8/2018.	Kaava odottaa ratkaisua konserttitalon sijoituksesta.
Kurjenlinna 1-10	Kv hyväksynyt 29.1.2018. Voimaan 31.3.2018.	
Ratapihankatu 16-24 (MKS) 1-26	Kaup.valtuustossa pöydälle 3.12.2018.	Hyväksytty valtuustossa 28.1.2019

Kaupunkiympäristötoimiala

Sirkkalan koulu UUSI	1-3	Kv hyväksynyt 12.11.2018. Voimaan 12.1.2019		
Suomen pankki/Kristiinankatu 2 (MKS) (2017)	1-21	Ehdotus hyväksytty lautakunnassa 14.8.2018. Maankäyttösopimus. Kaup.valtuustossa pöydälle 3.12.2018.	Hyväksytty valtuustossa 28.1.2019	
Vilkkilänmäki (MKS)	1-17	Uuteen valmisteluun ltk 12.6.2018. Hyväksytty muutettuna nähtäville 6.11.2018.	12.6.2018 lautakunta palautti valmisteluun päiväkotitilanteen selvittämiseksi. Vastineet muistutuksiin hyväksytty lautakunnassa 11.2.2019	
Yliopistonkatu 5 (MKS)	1-4	Kv hyväksynyt 12.11.2018. Voimaan 12.1.2019		
LINNAKAUPUNKI				
*Herttuankulma (MKS) (2017)	1-14	Kv hyväksynyt 14.5.2018. Voimaan 7.7.2018.		
*Kirstinpuisto (MKS)	1-31	Ehdotuksen valmistelu	Viitesuunnitelmien ja selvitysten työstäminen.	
SKANSSI				
*Itä-Skanssi	3-2	Ohjelmoitu uudelleen talousarvion yhteydessä. Ehdotuksen valmistelu	Ohjelmoitu uudelleen, tavoitevuosi 2019.	
*Skanssin keskuspuisto	3-3	Kv hyväksynyt 27.8.2018. Voimaan 27.10.2018		
HALISTENVÄYLÄ				
*Koroisten siirtolapuutarha	5-9	Ehdotuksen valmistelu.	Tehty arkeologisia lisäselvityksiä	
BLUE INDUSTRY PARK				
*Meyer Turun telakka	8-1		Odottanut hakijan kantaa kaavanlaatimissopimukseen.	
Saaret				
Karhunahde/ Äärilä	2-6	Ehdotuksen valmistelu	Resurssit kohdennettu startegisiin maankäytön hankkeisiin.	
Kaistarniemi III jatko	2-3	Ehdotus hyväksytty ltk:ssa 20.11.2016.	Odottanut Hirvensalon oyk-ratkaisua	
Skanssi-Uittamo				
Kaarningon pumppaamo	3-1	Tavoitteet muuttuneet.	Kaava odottaa hakijan kantaa.	
Kaarninko, Harittu (2017)	3-5	Keskeytetty Kh:n päätöksellä 12.2.2018.		
Katariinakoti (MKS) (2017)	3-16		Odottaa hakijan kantaa.	
Nummi-Halinen				
Munkkionkuja	5-1	Ehdotuksen valmistelu.	Vaihtoehtojen tutkiminen. Resurssit kohdennettu strategisiin maankäytön hankkeisiin	
Polttolaitoksenkatu 13-15	5-6	Kv hyväksynyt 29.1.2018. Voimaan 31.3.2018.		
Simolankatu 37 (2017)	5-17	Luonnos hyväksytty ltk:ssa 10.4.2018. Ehdotuksen valmistelu.	Resurssit kohdennettu strategisiin maankäytön hankkeisiin. Ehdotus nähtäville helmikuussa 2019.	
Tapionpuisto (2017)	5-5	Kv hyväksynyt 29.1.2018. Voimaan 31.3.2018.		
Tammitien kulma (MKS)	5-7	Ehdotus hyväksytty lautakunnassa 16.10.2018. Maankäyttösopimusneuvottelut.	Odottaa maankäyttösopimusneuvottelujen tulosta.	
Tyysijä/ TYS (MKS)	5-14	Kv hyväksynyt 3.12.2018. Tullut voimaan 26.1.2019		
Runosmäki-Raunistula				
Ramstedtinkatu 4 (MKS) (2017)	6-1	Ehdotuksen valmistelu.	Resurssit kohdennettu strategisiin maankäytön hankkeisiin.	
Raunistulan pyörätie ja silta (MKS)	6-5	Ehdotuksen valmistelu.	Meluseelvitystä ja arkeologisia tutkimuksia on täydennetty. Neuvottelut maanomistajan kanssa.	

Kaupunkiympäristötoimiala

Tiemestari	6-11	Valmistelu keskeytyksessä. Kaupunginhallitus päättänyt 10.12.2018, että alueelle ei osoiteta paikkaa lämpövoimalaa varten.	Odottanut kaupungin linjausta lämpövoimala-asiassa.	
Länsikeskus				
Nuppulantie 40 (MKS)	7-6	Kv hyväksynyt 27.8.2018. Valitettu hallinto-oikeuteen.		
Pryssinkuja	7-2	Rakentaminen toteutetaan nykyisen kaavan pohjalta.	Kaavamuutostarve poistunut.	
Pansio-Perno				
Pernon koulu	8-3	Odottanut tavoitteiden asettamista.	Tavoitteet selkiytymättä.	

Kaupunkiympäristötoimiala

Asuintonttien luovutusohjelma (kh)

Asuintonttien luovutusohjelmassa on esitetty kaava-alueet, joilla tavoitellaan asuinkerrostonttien (AK), pientalotonttien (AP) ja omakotitonttien (AO) luovutusta.

Taulukossa kursivilla merkityissä kohdissa kaavoitus on vireillä. Tähdellä merkityissä kaavan hyväksymispäätöksestä on vireillä muutoksenhaku.

Tontinluovutukset edellyttävät voimassa olevaa asemakaavaa ja yleensä myös infran toteutusta. Kaupunkiympäristölautakunnan operatiivissa sopimuksessa on esitetty toimenpiteet (kaavoitusohjelma, infran suunnitteluohjelma ja infran investointiohjelma) tavoitteen saavuttamiseksi.

Käyttötarkoitus / Vuosi	2018	Toteutunut 31.12.2018
AK	Linnanfältti	Kaikki tontit luovutettu
	Pääskylvuorenrinne	Luovutus siirtyi infran toteutuksen myötä 2019
	<i>Puutarhakatu 41*</i>	Valitusprosessi kesken. Kaava voimaan 9.2.2019
	Kurjenlinna	Kaikki tontit luovutettu
AP	Yli-Maaria	Tonteilla ei ole ollut suurta kysyntää
	<i>Kaarninko</i>	Kaavoitus keskeytetty
	<i>Tapionpuisto</i>	Valitusprosessi päättyi 12/2018
AO	Munttismäki	Tontit luovutettu
	Yli-Maaria	Luovutukset käynnissä

Infrastruktuurin ylläpito (kh)

1.000 €	TP 2016*)	TOT 2017	TAM 2018	Toteutunut 31.12.2018
Tavoitetasot yhteensä (sis. tulot ja palkat)	24.435	23.757	21.324**	19.230***

Lisätietoja: Kaupunkiympäristötoimiala tilaa yleisten alueiden, katu- ja viheralueiden ylläpitotyöt valtakunnallisten hoito- ja kunnossapitoluokitusten mukaisesti. Ylläpito käsittää sekä talvi- että kesäaikaisen hoidon ja kunnossapidon. Ylläpitotöiden tilaaminen perustuu kolmeen tuotekokonaisuuteen, jolla haetaan kaupunkien välistä kustannustenvertailun mahdollisuutta:

Perustuotteet (12,320 milj. euroa) sisältävät pakolliset lakisääteiset tehtävät ja muut välttämättömät hoitoon liittyvät tehtävät. Perustuotteita ovat talvihoito, viheralueiden hoito, liikennealueiden hoito, puhtaanapito sekä kalusteiden, varusteiden ja rakenteiden hoito.

Erillistuotteet (8,540 milj. euroa) sisältävät muut tehtäväkokonaisuudet sekä kunnossapitotyöt. Kunnossapitotöillä pyritään hillitsemään korjausvelan kasvua. Erillistuotteita ovat katu- ja viheralueiden kunnossapitotyöt, talvihoidon erillistuote, lumen kuljetus ja lumensijoituspaikat, kunnossa- ja puhtaanapidon erillistuote, ilkivalta ja tapahtumat, leikkipaikkojen hoito ja kunnossapito, talousmetsien hoito, ulkoilusaaret, erityisalueiden hoito, laiturit, venepaikat, vesiväylät, ulkovaistutus ja liikennevalot.

Erityistuotteet (2,608 milj. euroa) sisältävät kaupunkikohtaisia tehtäviä ja palveluita, jotka eivät ole normaaleja ylläpito-tehtäviä, mm. Föri, liikennekeskus ja katulämmityksen kustannukset. Erityistuotteisiin sisältyy myös Kaupunkirakentamisen kunnossapitoyksikön yleiskustannukset.

Perus- ja erillistuotteilla on tuotekortit, joissa on määritelty sekä laatuun että määräaikoihin liittyvät vaateet. Kaikilla tuotteilla on oma kustannus seurantansa. Yksilöidymät tuotekuvaukset ja budjetit sisältyvät operatiiviseen sopimukseen. Hoitoluokituksia tarkastetaan katu- ja viheralueilla vuosittain.

*) Kiinteistöliikelaitoksen tilinpäätös

***) tulot 3.410, menot 23.468, palkat 1.250.

Kaupunkiympäristötoimiala

***) Hulevesitulot ja maa- ja vesialueiden vuokratuotot ovat toteuneet yht. 2,1 milj. euroa talousarviota suurempina. (hulevedet + 1,2 M€, maa- ja vesialueiden vuokratuotot + 0,9 M€)

Henkilöstön työhyvinvointi (kh)

Henkilöstöohjelman painopistealue	Ohjelman alatavoite	Kaupungin tavoite 2018	Toimialan TA 2018	Toteutunut 31.12.2018
Turussa jokaisen tulee voida kokea, että työ lisää hyvinvointia	Työssä jaksamista tukeva työnantaja-politiikka	Sairauspoissaolot alle suurten kaupunkien keskiarvon Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä laskenut	Sairauspoissaoloprosentti 3,0-4,0 % Työkyvyttömyyseläkkeelle jääneiden määrä laskenut	2,6 % Ei nousua v. 2016 yto 1 hlö v. 2017 kito 1 hlö v. 2018 kyto 2 hlöä
Aktiivinen osaamisen ennakointi	Strategisesti ohjattujen kehityskeskusteluiden käynninen Täydennyskoulutuksen riittävyys ja oikeellisuus	Osaamisesta on keskusteltu vuosittain: Keskitettyyn järjestelmään rekisteröidyt kehityskeskustelut Koulutus on tarvetta vastaavaa ja suunnitelmallista: Rekisteröityjen koulutuspäivien määrä / vakituinen työntekijä	Keskitettyyn järjestelmään rekisteröityjen yksilö- tai ryhmäkehityskeskusteluiden määrä on suurempi kuin kaupungissa keskimäärin Koulutussuunnitelman mukaisten rekisteröityjen koulutuspäivien määrä / vakituinen työntekijä	Järjestelmässä kehityskeskusteluja avattu 242 kpl, 80,3 % htv-luvusta. Koko kaupunki 73% Koulutuspäivien määrä / vakituinen työntekijä 3,1 pv
Turku on vetovoimainen työnantaja	Taloudellisesti vastuullinen palveluiden tuottaminen	Työvoiman käyttö pysyy ennallaan tai laskee edellisestä vuodesta: HTV (ilman työllistettyjä ja harjoittelijoita) Turun vetovoimaisuus työnantajana näkyy työvoiman saatavuudessa: Hakemuksia / työpaikka (Kuntarekry)	Kaupunkiympäristötoimialan HTV:n tavoite asetetaan sopimuksen kohdassa 3.1: Mallillinen lisäys kaupungin kasvun edistämiseksi Turun vetovoimaisuus työnantajana näkyy työvoiman saatavuudessa: Hakemuksia / työpaikka (Kuntarekry)	Htv 301,4 (tavoite 320) Toimialalla oli useita vakansseja edelleen täyttämättä, osassa rekrytointivaikeuksia Kuntarekryssa keskimäärin hakemuksia / työpaikka 15,7 (koko kaupunki 10,25)

Kaupunkiympäristötoimiala

Tiedoksi annettavat tunnusluvut (kh)

Tunnusluku	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
VOLYYMI								
Hyväksytyt asemakaavat yhteensä (lkm), merkittävät (kv)	9	19	11	15	13	12	9	14
Hyväksytyt asemakaavat yhteensä (lkm), vähäiset (ltk)	7	4	8	7	8	11	11	8
Hyväksytytjien asemakaavojen (kv) sisältämä uuden ja käyttötarkoituksenmuutoksen alaisen kerrosalan lisäys yhteensä (kem2)	56.015	155.635	209.790	267.080	253.750	526.250	153.400	386.605
- pientalot (AO, AP)	7.100	31.620	21.860	17.140	51.270	7.940	25.700	4.000
- kerrostalot (AK)	7.350	76.965	101.730	137.540	54.280	7.600	119.800	298.790
- elinkeinot, palvelut	41.565	47.050	86.200	112.400	148.200	510.710	7.900	83.815
Kaupungin maalle sijoittuvan hyväksytytjien asemakaavojen (kv) asuinkerrosalan osuus			63 %	36 %	13 %	16 %	81 %	63 %
Asemakaavojen asuinkerrosalan sijoittuminen tiivistyväälle kestävän kaupunkirakenteen vyöhykkeelle	80 %	78 %	86 %	89 %	93 %	54 %	51 %	96 %
Jalankulun määraindeksi, indeksi 2017=100				100,8	ei laskettu	ei laskettu	100,0	111,7
Pyöräilyn määraindeksi, indeksi 2017=100				97,6	ei laskettu	ei laskettu	100,0	95,3
Autoliikenteen määraindeksi, indeksi 2017=100				ei laskettu	ei laskettu	97,3	100,0	98,0
Seudullisen joukkoliikenteen matkamäärät, indeksi 2017=100				ei verrannollinen	90,2	95,0	100,0	98,5
LAATU JA VAIKUTTAUVUUS								
Tyytyväisyys (1=erittäin huono, 5=erittäin hyvä)								
liikennealueiden ylläpito* (vertailukunnat v2004-2018: 3,30) (Turku keskiarvo v2004-2018: 3,37)	3,15	3,24	3,23	3,47	3,27	3,34	3,37	3,31
- puistojen hoito* (vertailukunnat v2004-2018: 3,41) (Turku keskiarvo v2004-2018: 3,39)	3,25	3,30	3,31	3,50	3,47	3,43	3,50	3,54
- rakennetun ympäristön viihtyisyyteen ja kauneuteen ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,46) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,57)	-	3,46	-	3,61	3,74	3,57	3,77	3,66
- asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,35)	-	3,22	-	3,13	3,35	3,28	3,53	3,48

Kaupunkiympäristötoimiala

(Turku keskiarvo v2005-2018: 3,31)									
- rakennetun ympäristön valvontaan ** (vertailukunnat v2005-2018: 3,26) (Turku keskiarvo v2005-2018: 3,27)	-	3,29	-	3,27	3,40	3,31	3,37	3,34	
- liikenneoloihin jalan- kulkijan kannalta ** (vertailukunnat v2016- 2018: 3,90) (Turku keskiarvo 2016- 2018: 3,89)			kysymys jaettu, aiemmin ke- vytliikenne			3,77	3,96	3,93	
- liikenneoloihin pyöräi- lijän kannalta ** (vertailukunnat v2016- 2018: 3,78) (keskiarvo Turku 2016- 2018: 3,30)			kysymys jaettu, aiemmin ke- vytliikenne			3,26	3,24	3,40	
- liikenneoloihin autoili- jan kannalta ** (vertailukunnat v2005- 2018: 3,80) (Turku keskiarvo v2005- 2018: 3,78)	-	3,73	-	3,79	3,82	3,89	3,88	3,65	
- julkisen liikenteen hoi- toon ** (vertailukunnat v2005- 2018: 3,59) (Turku keskiarvo v2005- 2018: 3,99)	-	3,92	-	4,02	4,09	4,11	4,16	3,98	
- ilman laadun hoitoon ** (vertailukunnat v2005- 2018: 3,49) (Turku keskiarvo v2005- 2018: 3,50)	-	3,26	-	3,72	3,78	3,63	3,87	3,79	
- luonnonsuojelun hoi- toon ** (vertailukunnat v2005- 2018: 3,49) (Turku keskiarvo v2005- 2018: 3,56)	-	3,38	-	3,66	3,64	3,67	3,80	3,65	
*Yhdyskuntatekniset palvelut –kysely (FCG), **Kaupunki- ja kuntapalvelut –kysely (FCG)									
Kaupunkikeskustan elinvoimai- suus: elinvoimaluku = lauan- taiyritysten määrästä vähenne- tään tyhjät liiketilat, joka suh- teutetaan kunnan asukaslu- kuun (x1000) (vrt. v2016 Tam- pere 3,724, Helsinki 2,756 ja 17 kunnan keskiarvo 2,98)						3,581	3,83	3,67	
Kaupunkikeskustan elinvoimai- suus: Liiketilojen täyttöaste (vrt. v2016 Tampere 93,2 %, Helsinki 95,3 % ja 17 kunnan keskiarvo 88,2 %)						89,7 %	91,65 %	90,53 %	
Keskustan suuralueen väkiluku 31.12.	50.054	50.684	51.558	53.004	53.443	54.490	55.503	Tk:sta 3/2019	
Asemakaavoitettu alueen pinta- ala (km ²)	9702,9 +10,13	9728,27 +25,39	9731,75 +3,48	9751,64 +19,89	9767,54 +15,90	10131,7 +364,20	10167,13 +35,39	10181,8 +14,70	
Asemakaavapäätöksistä teh- dyt valitukset (lkm)	2	8	5	6	5	5	5	4	
Asemakaavapäätösten pitä- vyys, % (ratkaisujen lkm)	92 % (3 kpl)	100 % (5 kpl)	100 % (5 kpl)	95 % (7 kpl)	100 % (8 kpl)	100 % (4 kpl)	95 % (5 kpl)	96 % (2 kpl)	

Kaupunkiympäristötoimiala

Asunnot: lukumäärä, yhteensä	106.981	108.151	109.342	110.608	111.600	113.769	115.209	Tilastok. touko-kuu 2019
- pientaloissa, %	25,6	25,6	25,6	25,7	25,5	25,6	25,4	
- kerrostaloissa, %	72,7	72,8	72,8	72,7	73,0	72,9	73,1	
- muut, %	1,7	1,6	1,7	1,6	1,5	1,5	1,5	
Liikenneonnettomuuksissa loukkaantuneiden määrä (henkilöä)	241	189	201	190	192	209	184	134 enn.tieto
Henkilöautotiheys (henkilöautoa / 1000 asukasta)	414	413	411	409	409	409	412	Tieto saadaan keväällä
- liikennekäytössä	466	469	471	471	473	478	485	
- rekisterissä								
Kasvihuonepäästöjen määrä (kt CO ₂ ekv/vuosi)			1147,2	1164,4	988,7	988,3	972,2 (enn.tieto)	Tieto saadaan keväällä
Hengitettävien hiukkasten vrk-raja-arvojen ylityspäivät			8	0	8	2	3	3
Materiaalikierrätys ja jätteiden hyötykäyttö								
- Yhdyskuntajätteestä hyödyntämiseen yhteensä					90,4 %	98,7 %	98,2	Tieto saadaan keväällä
- Yhdyskuntajätteestä materiaalihyödyntämiseen					18 %	18,7 %	19,6	
- Yhdyskuntajätteestä energiahyödyntämiseen					72,4 %	79,9 %	78,6	
SAATAVUUS JA PEITTÄVYYS / KATTAVUUS								
Ympäristöterveydenhuollon suunnitelmallisten tarkastusten osuus vastaavista toteutuneista tarkastuksista (%; toteutunut / tarkastukset yhteensä)			71 % 1283/ 1819	64 % 1255/ 1976	58 % 891 / 1534	55 % 829 / 1512	53 % 983 / 1869	46 % 924 / 2029
Elintarvikevalvonnan valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%; toteutunut / suunnit.)			24 % 757 / 3164	25 % 780 / 3164	22 % 694 / 3140	18 % 635 / 3623	35 % 690 / 1959	49 % 739 / 1522
Terveydensuojelun valtakunnallisen suunnitelman toteutuminen (%; toteutunut / suunnit.)			87 % 327 / 374	68 % 292 / 432	75 % 153 / 204	97 % 193 / 200	78 % 229 / 292	35 % 102 / 294
TUOTTAVUUS JA TEHOKKUUS								
Ulkoinen rahoitus ympäristönsuojelun tutkimus- ja kehittämistoimintaan			169.000	122.000	17.000	65.000	110.000	92.000
Asemakaavoituksen kesto (mediaani) käynnistämisestä hyväksymiseen (kv), kk	21,4	23,5	24,2	29,5	29,3	25,9	29,9	22,4